

PORTEN TIL FREM TIDEN

PORTEN TIL FREM TIDEN

spændingsroman

af Benny Kloth-Jørgensen

FORLAGET LÆSEHESTEN

Benny Kloth-Jørgensen
Porten til fremtiden

© 2010 Benny Kloth-Jørgensen
FORLAGET LÆSEHESTEN
omslag: Benny Kloth-Jørgensen
Typografi: Garamond, Verdana

ISBN 978-1-4457-8895-1

1. udgave

Alle rettigheder forbeholdt. Enhver gengivelse af denne bog eller dele deraf, mekanisk, fotografisk, i dagblade, tidsskrifter, radio, TV og lignende er uden forlagets skriftlige samtykke forbudt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

Indhold

1. Min familie	side 7
2. Højt at flyve	side 11
3. Rejsen til Amerika	side 20
4. Troldmanden fra Menlo Park	side 33
5. Den Pan-Amerikanske udstilling	side 40
6. Vi sejler til Sydafrika	side 44
7. Cape Town	side 48
8. Witwatersrand	side 52
9. Humphrey er forsvundet	side 62
10. Hehe krigerne	side 70
11. Flugten gennem Afrika	side 79
12. Slavejægerne	side 83
13. Vi sejler videre op ad Nilen	side 96
14. Khartoum	side 100
15. Melik	side 111
16. Meroë	side 116
17. Max og Helmuth	side 122
18. El Damer	side 132
19. Kongernes Dal	side 139
20. Cairo	side 154
21. Thoths gravkammer	side 165
22. Mødet med Florence	side 177
23. Hjemme igen	side 191
24. Oxford	side 198
25. En kur mod melankoli	side 207
26. Sir Cyril Pearson	side 221
27. Tilbage i Oxford	side 229
28. Dommerens dommedag	side 236
29. San Francisco	side 246
30. Jordskælvet	side 257
31. En verden under havet	side 263
32. En skattekiste	side 275
33. Atlantis	side 283

34. Planeten Erra	side 290
35. Død eller levende?	side 296
36. Den fortabte søn vender hjem	side 304
37. Med luftskib til Paris	side 311
38. Spioner!	side 322
39. Flugten	side 336
40. Rasputin	side 350
41. Den Transsibiriske jernbane	side 368
42. Sibirien	side 381
43. Dommedag	side 392
44. Tilbage i England igen	side 404

Min familie

Så længe, som jeg kan huske tilbage, har jeg altid elsket at læse. Jeg kunne tilbringe timer og atter timer med at læse mine yndlingsforfattere. Snart var jeg ude på den vilde amerikanske prærie sammen med James Fenimore Cooper i den Sidste Mohikaner, og snart var jeg 1.000 meter under havets overflade i Nautilus sammen med kaptajn Nemo, hvor jeg betragtede farvestrålende dybhavsfisk og koralrev, eller også hang jeg 20.000 meter over Afrikas savanne i en varmluftballon, hvor jeg kiggede på store flokke af flygtende gazeller sammen med Jules Verne. Ugen efter var jeg måske i Judæa, hvor jeg red på en pragtfuld, hvid araberhest sammen med jøden Ben Hur, eller også befandt jeg mig midt i det brændende Pompeji, hvor jeg prøvede at undgå den glødende lava sammen med den gamle Plinius.

Jeg blev aldrig træt af at læse, men desværre nærsynet. I en alder af 20 år fik jeg briller, og folk sagde om mig, at når jeg tog dem af, så lignede jeg en muldvarp, der missede mod lyset, fordi den lige var dukket op fra mørket. Min familie og især min far var langt fra tilfreds med sin ”videnbegærlige” søn, som var det ord, han brugte over for fremmede, mens han over for mig oftere brugte ordet ”doven”.

Hvis man kender sine klassikere, så kan I måske gætte, at denne historie finder sted efter 1880, hvor Lew Wallace skrev sin berømte bog Ben Hur. Min historie begynder faktisk i året 1901, hvor verden stod på tærsklen til en ny og strålende fremtid, og stedet er mit hjem i Kentwell Hall nær ved Long Melford i Suffolk. Et prægtigt herresæde i engelsk Tudor stil bygget i det 16. århundrede af en vis John Clopton.

Måske jeg skulle begynde med at præsentere mig selv. Mit navn er Harry, Harry Alistair Hawkins, og som sagt er jeg en læsehest. Til min fars store fortrydelse var jeg ikke det mindste interesseret i at lære noget om landbrug eller hesteopdræt – det var kun bøgerne, som kunne vække min interesse, da de gav mig mulighed for at

svæve bort på fantasiens vinger til et drømmeland, hvor alt var muligt. Så lige indtil den ulykkelige dag, hvor min onkel fik et telegram fra Amerika, befandt jeg mig i en evig drømmeverden, kun afbrudt af mine regelmæssige måltider sammen med resten af familien.

Min familie er heller ikke helt almindelig. Først er der min far, Harrold Christopher Hawkins, og min mor Beatrice Hawkins, født Bartlett. Og så er der min meget korrekte og irriterende lillesøster, Elizabeth Phyllis Hawkins. Hele vores familie bor sammen på Kentwell Hall, som min far købte for sin del af arven efter sin afdøde far. Min far havde nogle romantiske forestillinger om et gods på landet, hvor han kunne tjene penge på hesteopdræt, men eftersom han ikke havde nogen særlig viden om hesteopdræt eller heste i al almindelighed, så var det gået støt og roligt tilbage med vores økonomi, og han havde i tidens løb måttet sælge en del af godset fra, for at vi kunne overleve.

Min skøre onkel Nick havde derimod klaret sig bedre. Nick eller Nicholas, som han faktisk hedder, er min fars ældre bror. Han bor i Kensington Gardens med sin butler og kammertjener Humphrey. Faktisk så hedder min onkel Nicholas Rupert Hawkins, så man kan godt forstå, at han foretrækker at blive kaldt for Nick. Der findes ikke den opfindelse eller det skøre indfald, som Nick ikke har afprøvet gennem tiderne. Jeg er helt sikker på, at han aldrig har arbejdet en eneste dag i sit liv, men han elsker at rode med opfindelser og støve igennem gamle bøger efter trylleformler eller begravede skatte. Han var for øvrigt en god ven af Thomas Alva Edison fra Menlo Park – altså den Edison med glødepæren.

Min far havde også en tante, og hun var skør på sin egen måde. Denne tante hedder Heather Abigail Hawkins eller slet og ret Henny, som alle kalder hende. Hun spillede på orgel og sang til, og hun var en dame af format – både i omfang og stemmestyrke. Ja, det var altså de nærmeste personer i min lille familie og i denne historie, kommer du til at møde dem alle på lidt nærmere hold.

Det skete regelmæssigt, at min onkel Nick kom på besøg fra London. Det var som regel ikke for at møde min far eller mor, men mere for at have et sted, hvor han kunne afprøve de mere farlige opfindelser, som han ikke turde binde an med i sit palæ i Kensington Gardens. Denne søndag kom han kørende i en

spruttende, hvæsende Schaudel automobil med sin butler Humphrey, som havde foretrukket at blive hjemme i London i relativ sikkerhed. Nick havde lige købt denne franske automobil, som han glædestrålende demonstrerede for hele familien foran hovedbygningen, da han ankom.

”Se her, Harrold,” brølede han og klaskede min spinkle far på skulderen. ”Den har et rigtigt kædetræk til baghjulene og en tværstillet motor med sammenbygget gearkasse. Det er, hvad jeg kalder en rigtig automobil.”

Min far holdt sig for næsen og kiggede med afsky på den støjende, hakkende og osende bil.

”Jeg tror ikke, at dette stykke larmende mekanik har nogen fremtid Nick,” sagde min far med eftertryk. ”Der findes intet bedre en god hest med stamtavle. Automobiler er og bliver kun legetøj for de rige og dumdristige.”

Min far undlod omhyggeligt at antyde, hvilken af grupperne han regnede min onkel for at tilhøre.

”Hvem vil med op og køre en tur?” spurgte Nick familien, som pludseligt fik travlt med alle deres gøremål og forsvandt ud af syne.

Selv den trofaste Humphrey var forsvundet i den almindelige forvirring, da han havde set sit snit til det. Jeg var den eneste, der i min drømmeagtige tilstand ikke var kommet hurtigt nok væk, så jeg var igen blevet min onkels yndlingsoffer. Min onkel var ikke blevet gift, da det modsatte køn aldrig havde interesseret ham. Men han savnede nogle børn, som han kunne dele sin barnlige begejstring over tingene med. Og det var som regel mig, det gik ud over, da min søster klogeligt nok holdt sig på god afstand af ham. Jeg hoppede op i bilen, og snart gik det over stok og sten forbi bandende bønder i deres høstvogne med stejle heste og i en svimlende fart, indtil vi kørte i grøften med et brag. Et reb og en godmodig bonde med en pløjehest fik dog snart trukket os op igen, og så gik turen tilbage til Kentwell Hall, hvor familien netop havde sat sig til bords for at indtage et aftensmåltid sammen.

Jeg skal lige huske at fortælle om en episode, hvor jeg var omkring 7 år gammel, og min onkel lige havde læst en bog om Benjamin Franklin. Jo, den gode Benjamin fra Philadelphia havde lavet et eksperiment med en drage i tordenvejr, hvor han ville

indfange nogle lyn. Enhver fornuftig person ved, at når det tordner og lyner, så skal man holde sig indendørs, dukke hovedet dybt og fremsige et Fadervor, men ikke min onkel – han ville efterligne Benjamin Franklins eksperiment, og en dag hvor det rigtigt tordnede og lynede, tog han en lille, uskyldig purk på 7 år (mig!) fortroligt i hånden og førte mig op under taget, hvor vi sammen fik en drage op og flyve i den stærke blæst. Højere og højere fløj dragen til min begejstring, og min onkel Nick lod mig holde i snoren til dragen, så jeg rigtigt kunne mærke elementers rusken i snoren og dragen. Men alle gode ting får en ende, og det gjorde vores drageflyvning også, da lynet slog ned i dragen med et øresønderrivende brag, som kastede resten af familien ud af deres senge, hvor de gemte sig under dynen. Jeg har endnu en mindre høreskade på mit højre øre fra den hændelse og et ar på hånden. Værre var det imidlertid, at der gik ild i taget, og min far og onkel Nick måtte lege brandmænd for at forhindre huset i at brænde ned til grunden. Jeg tror aldrig, at min far tilgav sin bror dette lille eksperiment, for de var ikke på talefod i flere måneder bagefter. Men tiden læger alle sår, og snart var min onkel på banen med flere friske eksperimenter, som hidtil ikke havde kostet nogle menneskeliv, men kun forårsaget mindre materiel skade.

Højt at flyve

Da familien havde spist, og min far og onkel havde røget en god cigar sammen, var tiden kommet til, at min onkel skulle delagtiggøre mig i hans seneste eksperiment.

”Harry, har du hørt om Percy Pilcher fra Standford Hall i Leicestershire?”

Jeg grundede lidt over hans spørgsmål. Navnet forekom mig bekendt, og det var noget med at flyve eller måske rettere noget med at flyve og falde ned igen.

”Jeg tror, at han lavede nogle eksperimenter med at flyve, og det endte med, at han faldt ned fra 10 meters højde med sin konstruktion i 1899 og døde af det.”

”Præcist,” råbte min onkel begejstret, uden at lade sig påvirke af den omstændighed, at Percy var blevet mast flad som en pandekage. ”Jeg har bygget sådan en svæveflyver. Flyvning bliver det nyeste nye, og vi kan blive de første til at udforske himmelrummet og flyve frit som fuglene.”

Jeg kan godt forstå, at Nick ikke havde nævnt sit nyeste eksperiment for min far ved middagsbordet. Min far havde en meget jordnær holdning til sådanne luftige eksperimenter, og jeg kunne næsten høre ham sige: ”Hvis Gud ville have mennesket til at flyve, så ville han have givet ham vinger.” Men sådanne bagateller gik selvfølgelig ikke min onkel på, så han kastede sig gladeligt ud i den slags eksperimenter. I dag ville man kalde ham en foregangsmand, men dengang betragtede man ham hovedrystende som en excentrisk rigmand.

Da det blev mørkt, og familien var gået til ro for natten, listede min onkel og Humphrey, som ikke kunne blive fri, og jeg, som heller ikke kunne blive fri, os ud til bilen og bar u håndterlige pakker ud af den og ind i vores lade. Her skulle verden ifølge min onkel for første gang få øjnene op for hans geni og møde Leonardo da Vincis overmand. I laden skulle han nemlig bygge et svævefly, som ville

gøre mennesket i stand til at efterligne fuglenes flugt over markerne og hustagene.

Til stor forbavselse for min far og mor slog Nick sig ned på godset hos os i flere uger, hvor han tilsyneladende ikke lavede andet end at sove længe om morgenen og døse om eftermiddagen med en avis over hovedet. Det skyldtes selvfølgelig, at al hans byggeri af den hemmelige opfindelse foregik om natten, når resten af familien var gået til ro. Og snart oprandt den stolte dag, hvor han kunne præsentere svæveflyet for mig og Humphrey. Spændt åbnede vi døren til laden, som hidtil havde været lukket med en kæde og en hængelås, så ingen kunne stjæle min onkels opfindelse. Inde i laden fandt vi en utrolig smuk og aerodynamisk tingest med stive vinger på. Svæveflyet blev holdt oppe af to store barnevognshjul med en flad plade imellem, og bagerst var der en slags hale. Vingerne var forbundet med kroppen gennem et indviklet snoresystem, der skulle holde dem udspændt, når de blev udsat for naturens kræfter. Selve svæveflyet var dækket af hvidt lærred, som var udspændt over det spinkle skrog.

”Hvordan vil du få den i luften, onkel?” spurgte jeg.

”Jeg har tænkt mig at spænde den efter bilen med et tov, og så køre indtil den svæver.”

Min onkel kiggede på svæveflyet og gned sig eftertænksomt over hagen.

”Først havde jeg faktisk tænkt mig at køre det ud over en høj skrænt, men måske det bliver for farligt for piloten. Så vi prøver denne metode først.”

”Hvem er piloten?” spurgte jeg naivt.

Jeg kunne ikke rigtig se, at der var plads til min kraftige onkel i denne spinkle tingest, og jeg kunne heller ikke forstille mig, at der var kraft nok i den til at trække hans tunge korpus til vejrs.

Min onkel Nick vendte sig om og kiggede undersøgende på mig, ligesom de mennesker på markederne, der lever af at gætte folks vægt. Så gik han hen til mig og løftede mig lidt op fra jorden. Han brummede lidt for sig selv og tog sig god tid til at svare.

”Den, som bliver pilot på min opfindelse, er helt sikker på at blive verdensberømt,” sagde han med en meget indsmigrende stemme, mens han kiggede op i luften.

Jeg kiggede mistænksomt på ham, men han fortsatte uberørt.

”Ja, det bliver et gennembrud, som aviserne vil slå om at blive de første til at skrive om. Tænk bare at komme i aviserne med sit billede og det hele. Piloten bliver mindst lige så berømt som opfinderen, er jeg sikker på. Det bliver en historie, som kommer til at gå verden over. Masser af penge og berømmelse.”

Han stoppede op og kiggede direkte på mig.

”Jeg havde tænkt mig, at du skulle have æren af at være den første til at flyve med min opfindelse.”

Jeg sank en klump i halsen og kiggede på den skrøbelige tingest, som jeg skulle betro mit liv til. Så kiggede jeg på min onkel, der stod stolt som en pave over sit værk.

”O.k. jeg gør det,” hørte jeg mig selv sige.

Var det virkelig mig, som havde sagt ja til dette livsfarlige og dumdristige foretagende? Jeg kiggede mig omkring. Der var kun mig, min onkel og Humphrey til stede. Ja, så måtte det have været mig.

”Se, hvad jeg har til dig,” sagde onkel Nick og trak en flyverhjelme af læder frem. Den var cirka 3 numre for stor, så den faldt ned over øjnene på mig. Det var sikkert godt det samme, så kunne jeg da ikke se noget, når jeg ramte jorden, tænke jeg.

”Og en dejlig læderfrakke samt et par lange handsker med lammeuld.”

Onkel halede en læderfrakke frem, der så ud, som om den havde været med i Boerkrigen. Den var slidt og med syrehuller i. Onkel Nick fulgte mit blik, da jeg stirrede forbavset på frakken.

”Jeg havde den på, da et kemisk eksperiment gik galt,” mumlede han.

Handskerne var også alt for store til mig, og jeg tabte dem konstant. Til sidst bandt Nick en snor rundt om håndleddene på mig, så de ikke kunne falde af.

”Så nu kan du ikke tabe dem mere,” sagde han og strammede snoren, så han afskar mit blodomløb til hænderne.

”Hvor skal jeg s-i-d-d-e?” fik jeg fremstammet, da jeg allerede havde fortrudt min kække accept af det vovelige foretagende. Jeg så allerede et billede foran mig, hvor min familie stod samlet omkring min gravsten, hvorpå der stod: *Han gav sit liv til videnskaben.*

”Kan du se den plade der, mellem hjulene?”

Min onkel pegede på den lille spinkle plade, der sad sømmet fast til skroget mellem barnevognshjulene.

Jeg kunne ikke sige noget på grund af en stor klump i halsen, så jeg nøjedes med at nikke tappert med hovedet.

”Du skal bare lægge dig behageligt til rette på den og slappe af, så går det hele af sig selv,” sagde han optimistisk.

Vi skubbede den lille, lette svæveflyver ud på marken, da det første dagry brød frem. Solen var en stor rød kugle på himlen, som langsomt steg højere og højere op over landskabet. Kragerne dykkede ned over os og spottede os, mens vi baksede flyet ud. ”*Kra-
kra-kra*”, sagde de, som om de protesterede over, at vi trængte os ind på deres enemærker. Min onkel bandt et tov rundt om stangen til barnevognshjulene og forbandt det med sin automobil. Han gjorde tegn til, at jeg skulle lægge mig på den lille plade mellem hjulene. Jeg gik langsomt hen og lagde mig. Nu vidste jeg, hvad en dødsdømt tænkte, når han blev ført hen til skafottet og skarpretteren. Han tænkte: ”Farvel onde og grusomme verden, jeg håber virkelig, at der findes et himmerige”.

”Slap af,” råbte min onkel og vinkede opmuntrende, samtidig med at Humphrey hev og trak i startsvinget på bilen.

Bilen kom i gang med en række eksplosioner, og snart hakkede den lystigt, mens den blæste udstødningsgasserne hen i hovedet på mig, så jeg blev lettere omtåget. Min onkel satte bilen i gear og slap koblingen, så den sprang frem i et ryk, der truede med at rive den spinkle maskine i stykker. Så satte han farten op, og vi rullede lystigt hen over den knoldede jord. Flyet hoppede op og ned, og jeg klamrede mig rædselsslagent til det tynde bræt, som om det var en redningskrans i Atlanterhavet. Jeg prøvede at fremsige mit

Fadervor, men ordene sad ligesom fast i halsen på mig, og jeg havde svært ved at koncentrere mig om opgaven. Bilen rullede nu rask hen ad marken, og flyet hoppede højere og højere op i luften, før det ramte jorden igen med et bump. Onkel koncentrerede sig om ikke at ramme de største jordknolde, så han så derfor ikke, at flyet ramte en ordentlig sten, der rev den plade af, som jeg lå på. Jeg blev kastet hen ad jorden, men flyverhjelm, læderfrakken og handskerne tog af for det værste sammenstød med moder jord, så jeg var forholdsvis uskadt, da jeg var holdt op med at hoppe hen ad jorden som en gummibold. Faktisk stoppede jeg ikke, før jeg faldt i en dyb afvandingsgrøft med et højt plask. Fra min position i bunden af grøften kunne jeg se, at onkel havde fået heldet med sig, og flyet nu hævede sig højt op fra jorden. Snoren var kappet, og flyet svævede majestætisk hen over markerne i retning af de høje popler, som stod i indkørslen til vores hus. Jeg kravlede med besvær op af grøften, så jeg kunne følge flyet. Uden en lyd sejlede flyet elegant ind i en poppel med et mægtigt brag og faldt som en vingeskudt and til jorden med en grim, knasende lyd. Det var vist enden på onkel Nicks fremtidsdrømme som flykonstruktør, tænkte jeg med en grimasse, mens jeg masserede mine ømme muskler. Jeg kunne i det fjerne se, at onkel Nick og Humphrey skyndte sig hen til det havarerede fly for at finde mit afsjælede legeme og måske grave det ned, inden min far vågnede. Nogle klageråb nåede hen til mig, og jeg kunne forstå, at de begge var fortvivlede over, at yndlingsnevøen nu var gået til de evige jagtmarker. Jeg skyndte mig hen til dem, og fandt dem begge ivrigt optaget af at gennemrode resterne af flyet for at finde mig.

”Jeg er her. Der er ikke sket mig noget,” sagde jeg beroligende til dem og lagde hånden på min onkels skulder.

”Jeg faldt af, inden flyet kom i luften,” forklarede jeg, da jeg så det vantro udtryk i min onkels øjne.

”Åh, hvor herligt,” sagde han og slog mig mellem skulderbladene, så jeg tabte pusten.

”Jeg tror, jeg ved, hvad der var galt med konstruktionen. Nu skal vi bare bygge et nyt fly med en styremekanisme, så du kan styre flyet, mens du ligger på pladen,” sagde han begejstret og ganske uanfægtet af, at vi lige havde snydt døden for en sikker gevinst.

”Kære onkel,” sagde jeg, ” desværre har jeg lige trukket mig tilbage fra hvervet som pilot, så du kommer til at finde dig en ny til dit næste fly.”

Min onkel så lidt skuffet ud, men halede så et telegram op ad lommen.

Og her var det, at mine problemer først rigtigt begyndte.

”Det er fra min gode ven Edison, som siger, at han har brug for min hjælp.”

Han læste telegrammet højt.

NICHOLAS R. HAWKINS KENSINGTON GARDENS
HAR FUNDET NOGET SPÆNDENDE UNDER MIN
FORSKNING STOP
HAR BRUG FOR DERES HJÆLP OMGÅENDE STOP
HVORNÅR KAN DE ANKOMME TIL NEW JERSEY STOP
TAG DERES ASSISTENT MED STOP
THOMAS A. EDISON

”Hvad siger du til en lille tur til Amerika for at besøge en berømt opfinder?” spurgte han mig indsmigrende og havde allerede glemt sine planer om et nyt fly.

Jeg studerede min onkel. Jo, han var skør, men det var ikke en chance, jeg ville lade gå fra mig. Måske jeg kunne få en rigtig levende indianer at se på min tur.

”O.k. onkel, lad os tage af sted sammen og høre, hvad din opfinderkollega er faldet over, som er så vigtigt.”

”Det lyder godt, min dreng, men øh...”

Min onkel tøvede lidt og slog ud med armen i retning af resterne fra svæveflyet.

”Vi behøver vel ikke at sige noget til din far og mor om vores lille eksperiment...”

Han blinkede til mig med det ene øje og lagde fortroligt en hånd på min skulder.

”Nej onkel, det er vores lille hemmelighed,” sagde jeg og tænkte: Ligesom alle de andre hemmeligheder, vi har sammen, som ville tage livet af min far og mor, hvis de kendte noget til dem.

Vi gik så alle tre op til huset og skyndte os i seng for at få lidt søvn, inden hanen galede morgenstunden ind. Jeg sov længe den formiddag, men blev vækket af et voldsomt spektakel, der lød som om tusinde dommedagsbasuner, der varslede Jordens undergang. Jeg væltede forskrækket ud af sengen og åbnede forsigtigt døren. Støjen blev kraftigere. Nu kunne jeg også høre en menneskestemme, der blandede sig i koret af de hylende basuner. Hvis det ikke var Jordens undergang, så måtte det være et menneske i nød, tænkte jeg. Pludselig blev jeg lysvågen og kom i tanke om, at det var i denne weekend, min tante Henny skulle komme og besøge familien. Tante Henny var en elskelig gammel dame, men forfærdelig umusikalsk og desværre havde hun en stærk passion for at spille musik og synge til. I sin ungdom havde hun lært at spille på orgel, og uheldigvis havde hun foræret min far et lille stueorgel, som befandt sig i vores dagligstue. Når hun kom på besøg, gav hun sig helt uopfordret til at spille på dette orgel, og da hun havde ganske stærke benmuskler, kunne hun pumpe enorme mængder luft gennem orglet, så det frembragte de mest øresønderrivende toner, som et menneskeligt øre kan opfange. Jeg ved selvsagt ikke, hvordan disse lyde påvirkede de stakkels umælende dyr, som siges at have en finere hørelse end mennesker, men som regel var der intet levende væsen til stede i en radius af flere mile, når hun spillede – altså lige bortset fra dem, som var tvunget til at være til stede som for eksempel min far og resten af vores familie. Ingen havde endnu haft hjerte til at fortælle hende, at disse jamrende toner ikke kunne betegnes som musik. Min far fortalte hende det ikke, fordi hun var en temmelig velhavende dame, som han håbede på at arve engang, og vi børn sagde det heller ikke, fordi hun som sagt havde et hjerte af guld over for os børn. Som min fars bror Nick, havde hun heller ikke nogen børn selv, så vi var på en måde blevet adopteret af hende. Jeg skyndte mig i tøjet og gik ned i dagligstuen for at hilse på hende og resten af familien. Onkel Nick var allerede oppe, og han blinkede fortroligt til mig, da jeg trådte ind af døren. Han var allerede i fuld gang med at bearbejde min far for at få tilladelse til at føre hans eneste søn over Atlanterhavet til landet med de vilde og uciviliserede indianere. Jeg kunne se, at min far var langt fra overtalt, da han kendte sin skøre brors vilde indfald. Min far fik øje på mig og vinkede mig hen til sig.

”Harry, hvad siger du til onkel Nicks idé?”

Jeg grundede lidt over mit svar. Jeg vidste, at jeg blev nødt til at være diplomatisk med mit svar. Tilladelsen til at rejse afhang af, at jeg gav det rigtige svar.

Jeg kiggede på onkel Nick og sagde: ”Onkel Nick, jeg har hørt, at de er meget dygtige til at opdrætte heste i Amerika, er det ikke rigtigt?”

Onkel Nick greb bolden i flugten og sagde lige så diplomatisk: ”Ja, jeg kunne tænke mig, at vi kunne tage rundt og kigge os lidt omkring, og måske kunne vi købe nogle gode avlsheste med hjem. Måske vi også kunne tage til et væddeløb eller to og få nogle staldfiduser om, hvordan man vinder et derby.”

Jeg passede på ikke at kigge direkte på min far, men jeg kunne mærke, at han begyndte at tænke i de rigtige baner – det vil sige de baner, som vi ville have ham til at tænke i.

”Jeg har altid kunnet tænke mig at komme til det vilde vesten og se nogle vaskeægte indianere og cowboys,” brød min tante Henny pludseligt ind. ”Hvorfor lader du ikke drengen opleve lidt eventyr, mens han er ung?” sagde hun direkte henvendt til min far.

Jeg kunne mærke, at min far vaklede i sin afgørelse.

”Jamen, for himlens skyld, så tag dog Harry med til Amerika, Nick, men du har ansvaret for, at der ikke sker ham noget. Og ikke noget med nogen fjollede, farlige eksperimenter, hvor han kan komme til skade.”

Nick smilede bredt til min far.

”Du behøver slet ikke at være urolig, Harrold, jeg vil passe på ham, som om han var min egen søn.”

”Ja, det er også det, jeg er bange for,” mumlede min far for sig selv.

Så var sagen afgjort, og samme aften pakkede jeg en lille kuffert, så jeg kunne køre med Nick og Humphrey til London næste morgen, hvor vi skulle være, indtil rejsen kunne blive arrangeret. Turen til London i Nicks Schaudel gik efter omstændighederne godt. Vi kørte kun i grøften en enkelt gang, punkterede to gange og blev overrasket af en enkelt regnbyge, som gennemblødte os fra top

til tå. Min onkel og Humphrey var begge hærkede automobilkørere, så de var ret upåvirkede af situationen, mens jeg reddede mig en mindre forkølelse.

Rejsen til Amerika

Nicks bolig i Kensington Gardens var noget af en oplevelse. Når man så den udefra, lignede den ethvert andet hus, men indvendigt lå der ufærdige opfindelser og flød overalt. Som jeg måske har nævnt tidligere, så var der næsten ikke den ting, som Nick ikke var interesseret i. Det spændte lige fra hypnose, alkymi, magi, kemi, telefoni, telegrafi, arkæologi, elektricitet, automobiler og som tidligere nævnt flyvemaskiner. Hypnose havde han dog opgivet, da et hypnoseeksperiment med Humphrey gik galt. Han hypnotiserede engang sin butler til at tro, at han var en kat, og det tog ham flere dage at få Humphrey til at holde op med at klatre i træer og spise sild på køkkengulvet. Den nærmeste brandstation kendte også Nicks adresse, da mange af hans kemiske eksperimenter havde en tendens til at udvikle sig i en mindre ønskelig retning eller for at sige det på en anden måde: De satte ofte ild til huset, så Humphrey måtte flygte ud på gaden for at slå alarm i det nærmeste brandskab.

”Kom ind og lad som om du er hjemme,” sagde min onkel og viste mig hen til den eneste lænestol i stuen, hvor der ikke lå opslåede bøger og flød.

Min onkels hus var en Aladdins hule af opfindelser. Gaslyset var for længst blevet erstattet af moderne, elektriske pærer, det interne kommunikationssystem i huset blev varetaget af telefoner, og musik strømmede en i møde fra en af Edisons fonografer. Selv om jeg var meget betaget af alle disse opfindelser, så havde jeg dog svært ved at se, hvordan de skulle være til nogen nytte. Hvad brug havde man for eksempel for en telefon, når det var meget få mennesker, man kunne ringe til? Meget få mennesker i verden ejede et sådant apparat, og der var sikkert meget få, som nogensinde ville få råd til et.

”Ved du, hvad Edison vil tale med dig om, onkel?” spurgte jeg nede fra dybet af lænestolen, som jeg var sunket ned i.

”Edison og jeg har i lang tid beskæftiget os med emnet energi,” svarede min onkel kryptisk, mens han flyttede rundt på nogle bindstærke værker, som havde taget varigt ophold i sofaen. Da han havde flyttet dem, så han kunne sidde ned, fortsatte han forklarende.

”Verden har brug for energi til at kunne få udført arbejde. Et damplokomotiv har for eksempel brug for damp, så det kan bevæge sig fremad, og en automobil bruger benzin, som er et raffineret produkt af den råolie, som man pumper op af jorden.”

Her blev min onkel kortvarigt afbrudt af Humphrey, der begyndte at miave som en kat.

”Han er i det mindste holdt op med at jage efter hundene,” mumlede han og fortsatte.

”Den person, som har nøglen til uendelig energi, vil have herredømmet over denne planet og måske verdensrummet. Alt her i verden har brug for energi både til opvarmning, transport, fabrikker, kommunikation, krigsførelse, landbrug – ja alt, hvad man kan tænke sig. Derfor er det vigtigt at finde en kilde til evig og billig energi.”

Jeg havde lidt svært ved at følge min onkels tankegang, da jeg ikke kunne se vigtigheden af enorme mængder energi. Dampmaskinen kunne sagtens frembringe nok drivkraft til at køre et tog, og kul var der, så vidt jeg vidste, masser af. Olieprodukter som benzin var vel heller ikke særlig vigtige, da der kun fandtes meget få biler, men jeg holdt klogeligt min mund lukket og ørene åbne.

”Engang i fremtiden vil alle mennesker eje en automobil, og der vil være fabrikker overalt, som får brug for masser af energi til at fremstille de forskellige nødvendige varer til befolkningen. Skibe vil sejle verdenshavene tynde for at fragte varer fra alle afkroge af verden til England og så videre. Alt dette vil kræve enorme mængder af energi, der skal pumpes op af jorden eller skaffes på anden måde.”

Jeg kunne mærke, at mine øjenlåg blev tunge, og jeg begyndte at føle mig lidt døsigt i den dybe lænestol, mens jeg lyttede til min onkel.

”Der findes enorme mængder af gratis energi, som slet ikke bliver udnyttet. Tænk bare på hvis man kunne udnytte solens energi eller energien i et vulkanudbrud eller i et lyn for den sags skyld.”

Jeg tænkte straks på dengang min onkel og jeg satte en drage op i tordenvejre. Det var i hvert fald ikke et eksperiment, som jeg ville gentage.

Jeg hørte ikke resten af min onkels foredrag, for straks efter faldt jeg i en dyb søvn og vågnede ikke før dagen efter, hvor vi skulle af sted for at bestille billetter til Amerika. Humphrey kørte min onkels Schaudel frem, og vi tog alle tre af sted til White Star Lines transatlantiske kontor for at købe 3 billetter fra Liverpool til New York. Min onkel Nick var begejstret som et lille barn, fordi vi skulle sejle med verdens største passagerliner til New York og oven i købet på dens jomfrurejse den 26. juli 1901. Det var White Star Lines nyeste skib, Celtic, som var omkring 213 meter langt med 4 dæk og plads til næsten 3.000 passagerer. Selve rejsen var planlagt til at tage omkring 6 dage, hvilket var en ret kort overfart. På selve turen ville vi derfor få god tid til at planlægge, hvad vi skulle lave i Amerika. Selvfølgelig flottede onkel Nick sig med to billetter til første klasse, mens Humphrey måtte nøjes med en soveplads på anden klasse.

Ventetiden indtil afrejsen tilbragte jeg hos min onkel, hvor han fik mig til at sluge den ene bog efter den anden om udnyttelse af alternativ energi og konservering af energi, som for øjeblikket var en af hans kæpheste. Ellers blev jeg ikke udsat for alvorlige uheld fra min onkels side, bortset fra mindre brandsår da han ville demonstrere en kinesisk raket for mig, som desværre fulgte en anden rute, end den min onkel havde planlagt. Raketten startede fint nok i retning rummet, hvor der som bekendt er god plads, men da den var kommet et par meter op i luften hvirvlede den pludseligt rundt om sin egen akse og i et sindssygt spin, vendte den om og tog retning direkte mod mig. Og inden jeg kunne nå at komme af vejen, fløj den med en byge af gnister efter sig lige op i mit ene bukseben, hvor den satte ild i mine bukser. Heldigvis fik jeg snarrådigt trukket bukserne af, så skaden på min person kun blev minimal. Ellers forløb ventetiden roligt hos min onkel bortset fra en dag, hvor Humphrey kortvarigt blev til en kat igen og jagtede mælkemanden rundt om huset for at få fat i hans fløde.

Den store dag oprandt endeligt, og vi pakkede et par store skabskuffertter samt alle min onkels notater om naturenergi, udvinding af energi og konservering af energi. Vi tog også en god del af min onkels bibliotek med os, så det stakkels automobil knirkede godt på vej til stationen i protest over den store overvægt. Vi tog toget til Liverpool den 23. juli 1901, så vi ville ankomme til byen i god tid, før Celtic skulle afsejle den 26. juli. I toget bemærkede jeg flere mennesker, som vi også havde mødt, da vi købte vores billetter i White Star Lines kontor. Især var der to mænd, som hele tiden talte tysk indbyrdes. Den ene var høj og tynd, og den anden var kraftig og nærmest firskåren. Grunden til, at jeg netop bemærkede dem særligt var for det første på grund af den stærke tyske accent, som de begge havde, når de talte engelsk, og så på grund af den sjove fysiske kontrast mellem dem. Begge var i mørkt tøj og bar bowlerhatte, men de lignede hverken forretningsmænd eller turister. Jeg mistede dog snart interessen for dem og kiggede i stedet ud af vinduet på det smukke, engelske sommerlandskab, der susede forbi, mens damplokomotivet hvædede af sted og spredte sine store, hvide dampskyer. Selve turen var ret interessant, da den førte os gennem Leicester, Birmingham, Wolverhampton, Stafford, Creve og til sidst vores endestation Liverpool Lime Street station. Jeg kiggede ud af vinduet på hele turen, mens Nick læste i sin Daily Mail og Humphrey kiggede i et væddeløbsblad. Humphrey havde nemlig en svaghed for at spille på heste og den eneste grund til, at han blev hos min onkel og udholdt alle hans vanvittige eksperimenter, var, at han efterhånden havde fået omkring 30 års løn i forskud fra Nick til at dække sine tab på travbanen. Da vi ankom til Liverpool blev min første opgave at skaffe nogle dragere, som kunne tage sig af vores store skabskuffertter, så Humphrey og jeg undgik at få hold i ryggen. Efter at have indlogeret os på et pænt familiehôtel i nærheden af havnen, tog vi alle tre ned til Mersey floden, hvor damen lå og ventede på os i Liverpool bugten. Tusindvis af mennesker var strømmet ind til Liverpool fra Lancashire og Yorkshire for at se det tyvende århundredes ingeniørmæssige vidunder, som hun lå der og vuggede i bølgerne med sit 213 meter lange skrog og 21.000 tons. Til sammenligning kan jeg fortælle, at Big Ben i London er omkring 100 meter lang, så Celtic var altså omkring dobbelt så lang som Big Ben. At skibet også var luksuøst indrettet, skulle vi få syn for senere, da vi kom ombord. Vores førsteklases kahyt, som lå på det

øverste A dæk med sit eget promenadedæk, var smagfuldt indrettet med mørke træpaneler og gulvtæpper, en lille blomstret sofa, et spisebord med to stole, elektriske lys på væggen, en lille håndvask med varmt og koldt vand samt tilhørende skabe og et toiletbord med et stort spejl. Humphreys kahyt på anden klasse lå på C dækket og var mindre luksuøst indrettet, men meget praktisk og ligeledes med egen håndvask og møbleret. De forskellige dæk på skibet var forbundet med trapper, hvoraf den midterste trappe var en bred og imponerende tæppebelagt trappe med en stor glaskuppel af farvet mosaik, som i solskin kastede de smukkeste varme farver ned over trinnene. I starten af trappen stod en høj, slank statue af en kvinde med en højt hævet fakkel, der kastede et hvidt, elektrisk lys over de nederste trin. På skibet var der flere restauranter, cafeer, et bibliotek, tyrkisk dampbad og et gymnasium samt mange kilometer af promenadedæk, hvor man kunne stå og betragte det uendelige hav med dets rige dyreliv og de imponerende Atlanterhavsølger, som kærtegnede jætten Celtics jernskrog under overfarten. Jeg har aldrig glædet mig så meget til at komme ud og sejle som nu, hvor jeg havde chancen for at sejle hele vejen over Atlanterhavet sammen med min skøre, men godmodige onkel. Jeg vil aldrig glemme de stjerneklare nætter midt ude på Atlanterhavet, hvor stjernerne var så klare og tydelige. Der findes intet sted i verden, hvor man kan se stjernehimlen så klart som ude på havet om natten. Selv solopgange og solnedgange på havet ser helt anderledes ud end på landjorden. Himlen ser ud som en kæmpemæssig farvelade, når solen bliver opslugt af vandet om natten, for kun at stige op af havet igen næste morgen i en lignende farvesymfoni.

Nå, men jeg glemmer jo helt at fortælle om, hvordan onkel Nick fordrev tiden, indtil vi nåede til New York. Jo, onkel Nick havde et system. På det gode skib Celtic var der selvfølgelig også arrangeret underholdning for at adspredde passagererne. Til balløverne og de mere romantisk anlagte var der et orkester, der spillede om aftenen, og til de spilleglade var der et kasino, hvor man kunne spille kort, terninger og roulette. Som sagt, så havde min onkel et system, og det system gik ud på, hvordan man kunne vinde over rouletten. Han havde på sin sædvanlige videnskabelige facon studeret roulettehjul over det meste af den kendte verden. I et ubevogtet øjeblik – før jeg kunne nå at slippe væk – greb han fat i mig og

forklarede mig indgående, hvad man skulle lægge mærke til ved en roulette.

”Hør, min dreng,” sagde han og trak mig diskret til side. ”Der er fire vigtige ting, som du skal lægge mærke til, når du skal vinde over hjulet.”

Han kiggede sig over skulderen for at forvise sig om, at der ikke var andre, der lyttede.

”Det første er dealeren. Det er ham, der kaster den lille elfenbenskugle i rouletten. Hvordan kaster han kuglen? Kaster han kuglen, så den får et bestemt spin til siden eller baglæns? Læg omhyggeligt mærke til hans teknik.”

Nick pegede på dealeren, for at jeg skulle lægge mærke til hans teknik.

”Det næste er tidspunktet på dagen. Er det morgen, middag, eftermiddag eller aften?”

Jeg lignede et spørgsmålstejn. Hvordan kunne tidspunktet af dagen betyde noget som helst? Nick lagde mærke til det spørgende udtryk i mine øjne og fortsatte belærende.

”Ja, du tror det ikke, men luftfugtighed og et højt eller lavt lufttryk har faktisk en indflydelse på kuglen og dens bevægelse i rouletten. Hvis man er rigtig videnskabelig, kan man måle luftfugtigheden med et psykrometer, og lufttrykket kan måles på et barometer i hektopascal. Det normale lufttryk ved havets overflade er for eksempel 1013 hektopascal. Nå, men vi må hellere gå videre til den tredje ting, som du skal lægge mærke til,” skyndte min onkel sig at sige, da han kunne se, at hans forelæsning begyndte at kede mig.

”Den tredje ting er rotorhastigheden. Rotoren sidder på en spindel og kører rundt inden i hjulet, og der kan være defekter ved denne spindel enten på grund af slid eller ved den daglige rengøring, hvor rotoren tages op af hjulet. Disse defekter kaldes for bias ved hjulet, og de kan også forekomme, hvis en af lommerne er en smule større end de andre, eller hvis der er en lille kant mellem to af tallene, så det ødelægger den almindelige sandsynlighed for, hvornår tallene kommer op. Ved at bemærke en speciel afvigelse eller bias ved rotoren, kan man regne hyppigheden ud for, hvornår visse tal vil komme op.”

Jeg begyndte at blive træt af min onkels lange forklaringer og ærlig talt tvivlede jeg på, at det overhovedet ville virke at lave alle disse udregninger.

”Det sidste, som man skal lægge mærke til, er orienteringen af hjulet. Kasinoerne flytter jævnligt hjulene fra det ene bord til det andet, for at man ikke skal kunne bide mærke i særhederne ved et bestemt hjul. Det kan man dog imødegå ved at lægge mærke til for eksempel mærker eller ridser ved enten rotoren eller selve træsiderne, så man altid ved, hvilket hjul sidder hvor.”

Jeg troede endeligt, at min onkels foredrag om roulette var forbi, da han tog en lille sort bog op af lommen.

”Her er min hukommelse,” sagde han og slog bogen mod sin venstre hånd med et lille klask.

”Her fører jeg regnskab over mine gevinster og tab, når jeg bruger et spillesystem. Der findes mange forskellige spillesystemer som for eksempel Martingale, d’Alembert, Fibonacci og Parlay, og så er der det system, som jeg bruger, der hedder Labouchere. Man laver en tilfældig talrække, der består af måske seks tal, for eksempel tallene 2-3-3-1-1-4, og så lægger man det første og sidste tal sammen, som er tallene 2 og 4. De to tal giver tilsammen 6, og det er indsatsen, som man starter med. Hvis man taber, skriver man tallet 6 til sidst og spiller igen for summen af det første og sidste tal, som nu bliver 6 plus 2 eller 8 i alt. Hvis man derefter vinder, så fjerner man det første og sidste tal og lægger dernæst det nye første og sidste tal sammen og spiller for det. I dette tilfælde fjerner vi tallene 6 og 2, og så har vi tallene 3 og 4, som vi lægger sammen og spiller for. Nemt, ikke sandt?”

Jeg rystede på hovedet og besluttede, at det nok var nemmere at kigge på spillet, end at prøve på at forstå min onkels matematiske udregninger, som sikkert slet ikke virkede.

Nick nærmede sig roulette med en stabel jetoner i den ene hånd og sin lille sorte bog i den anden hånd, samtidig med han mistænksomt betragtede dealerens kast, søgte at vurdere luftfugtigheden i rummet og udregne hjulets bias. Han satte sig ned og efter omhyggeligt at have konsulteret sin bog, satsede han seks jetoner på de lige numre. Dealere kastede kuglen i rotoren med øvet hånd, mens den snurrede livligt rundt.

”Otte, sort,” bekendtgjorde han, da kuglen lå stille igen.

Min onkel vandt dermed seks jetoner, og han smilede henrykt til mig og skrev et notat i sin lille sorte bog. Så lavede han et corner bet, hvor han lagde fire jetoner på tallene 10-11-13-14 samtidigt. Dealeren kastede kuglen i rotoren igen, og kuglen snurrede livligt rundt.

”Fjorten, rød,” bekendtgjorde han og skubbede 32 jetoner over til min onkel.

Nick smilede nu bredt over hele ansigtet og noterede flittigt igen i sin sorte bog. Nu satte han sine fire jetoner ind på tallet 22. Dealeren trillede kuglen igen, og jeg holdt vejret i spænding. Ville min onkel være heldig og vinde igen?

”Toogtyve, sort,” sagde dealeren højt og kiggede vredt på min onkel.

Folk begyndte nu at flokkes omkring min onkel, som åbenbart sad i held. Dealeren skubbede 140 jetoner over til Nick, som nu sad med et tårn af jetoner foran sig. Min onkel holdt sig strengt til det system, som han så omhyggeligt havde forklaret for mig og satsede fire jetoner og vandt igen til min store forbløffelse, da jeg ikke var vant til, at noget som helst af det, som min onkel gjorde, var nogen succes. Jeg gik udenfor for at trække lidt frisk luft og for at slippe bort fra mængden af mennesker, der flokkedes om rouletten som bier om honning. Efter at have stået i mine egne tanker et stykke tid og betragtet stjernehimlen, blev jeg pludseligt afbrudt af høje råb fra kasinoet, og jeg skyndte mig ind blot for at opdage, at min onkel sad fortvivlet ved bordet med sin sorte bog åben og med en enkelt jeton tilbage, som han satsede på sort uden dog at vinde. I løbet af ganske kort tid havde han vundet over 600 jetoner og derefter sat det hele over styr igen.

”Harry, du bliver nødt til at hente mit checkhæfte, så jeg kan vinde det tilbage igen,” sagde han fortvivlet og vinkede mig af sted.

Jeg var meget utilbøjelig til at gå, da jeg kunne se, at spilledjævelen havde fået et godt og solidt tag i ham, men jeg besluttede mig dog for at føje ham, da han måske ellers ville være sprunget overbord i sin deprimerede tilstand. Hurtigt løb jeg op ad trapperne og ned ad den tæppebelagte gang til vores kahyt A5. Jeg skulle lige til at stikke nøglen i døren for at låse den op, da jeg kunne se, at den stod lidt

på klem. Det er sikkert kahytsjomfruen, der ikke har låset ordentligt efter sig, tænkte jeg og skubbede døren helt op og trykkede på lyskontakten, men uden at der kom lys. Jeg trådte indenfor og var lige ved at støde sammen med en firskåren mand, der samtidigt pressede sig forbi mig og ud gennem døren, hvor han forsvandt i løb ned ad gangen. Idet jeg vendte mig om for at løbe efter ham, blev jeg ramt bagfra af et hårdt slag i baghovedet, så jeg så både sol, måne og stjerner. Jeg nåede kun at få et glimt af en høj, tynd mand, der ligeledes løb ud af døren og forsvandt, inden jeg gik i dørken for fuld tælling som en groggy bokser efter en knockout. Det næste, jeg husker, var, at min onkel og Humphrey stod bøjet over mig med bekymrede miner og spurgte til mit velbefindende. En solid bule i mit baghoved fik mig hurtigt tilbage til nutiden igen, og jeg satte mig stønnende op ad væggen, mens jeg forsigtigt rørte ved det ømme hønseæg, som var begyndt at vokse frem i nakken på mig.

”Der var to mænd i kahytten, og en af dem slog mig ned,” fik jeg fremstammet som en forklaring på min omtågede tilstand.

”Fik du set nærmere på dem?” spurgte Humphrey deltagende.

”Nej, det var alt for mørkt, men den ene var lille og tæt, mens den anden var høj og slank, kunne jeg se på deres omrids,” sagde jeg, mens jeg med min onkels og Humphreys hjælp kom på benene igen.

Min onkel kiggede sig omkring i den mørkelagte kahyt, hvor alting lå i vild uorden. Begge de store skabskufferter var åbnet, indholdet var hevet ud af dem, og tøjet flød overalt på gulvet. Det samme gjaldt for skabene og skufferne; alt var brudt op og spredt ud over gulvet i en vild forvirring. Efter at lyset fungerede igen, kunne Nick og jeg begynde at rydde op i kahytten og lægge tingene på plads igen. Samtidig prøvede vi at finde ud af, om der var blevet stjålet noget, men det eneste, vi kunne se manglede, var flere af Nicks notesbøger om alternativ energi og konservering af energi. Det var et stort slag for min onkel, som havde brugt lang tid på at studere og indsamle de informationer, som han havde glædet sig til at vise til sin ven Edison. Mens jeg ryddede op i tøjbunkerne, opdagede jeg pludseligt noget metal, der glimtede mellem tøjet. Jeg samlede det op og kunne med det samme se, at det var en mønt formentlig lavet af sølv med et billede af to mænd, hvoraf den ene havde en pikkelhjelm på hovedet med teksten: *Friedrich I 1701*,

Wilhelm II 1901, og på bagsiden var der et billede af en krigerisk udseende ørn med et våbenskjold med teksten: *Deutsches Reich 1901, Zwei Mark*. Jeg lagde mønten i lommen og fortsatte oprydningen. Efter vi havde meldt indbruddet til purseren på skibet, gik både Nick og jeg til køjs, da vi begge var udmattede ovenpå episoden.

Næste morgen stod jeg meget tidligt op og gik op på dækket for at se på solopgangen og nyde den dejlige sommermorgen. Der var næsten tomt på promenadedækket, og jeg tog en lang gåtur rundt på skibet for at få lidt motion og frisk luft. Jeg nikkede høfligt til de få morgenduelige, som jeg mødte på min vej, og jeg havde faktisk besluttet mig for at gå ned igen for at spise morgenmad, da jeg hørte nogle ophidsede stemmer diskutere i nærheden af redningsbådene. Forsigtigt nærmede jeg mig for at se, hvem det var, som hævdede stemmerne. Den ene af skikkelserne genkendte jeg med det samme: det var Humphrey, som åbenbart var indviklet i en hidsig diskussion med de to tyskere, som jeg havde set tidligere. Den ene af tyskerne hev Humphrey i armen og prøvede at forklare ham noget, men Humphrey rystede vredt på hovedet og rev armen til sig igen. Jeg skjulte mig og betragtede dem på afstand, men desværre kunne jeg ikke høre, hvad de talte om, da vinden førte stemmerne ud over vandet. Det endte til sidst med, at Humphrey vendte sig om og gik bort væk fra mændene, som ivrigt gestikulerende gik den modsatte vej. Jeg omtalte ikke episoden for min onkel, da han havde bekymringer nok i forvejen med sine mistede notater, og jeg mente, at det var bedst ikke at afsløre over for Humphrey, at jeg havde set ham i samtale med de to ukendte mænd. Men det var et mysterium for mig, hvorfra Humphrey kendte de to mænd.

Den 1. august 1901 ankom vi til New York, hvor vi sejlede ind i Hudson floden. Både min onkel, Humphrey og jeg stod ved rælingen, mens Celtic majestætisk sejlede forbi Frihedsgudinden med sin højt hævdede fakkell, som franskmændene havde skænket til byen i 1886. Umiddelbart efter fik vi øje på Ellis Island, hvor immigranterne fra England, Irland, Tyskland, Italien og Frankrig, ja praktisk taget alle lande i Europa strømmede til. Amerika var et ungt samfund i rivende udvikling, og der var brug for mange flittige hænder til at udvikle industrien, så portene stod vidt åbne for alle raske mænd og kvinder, som kunne bruge nærerne til at udnytte landets rigdomme. Nick havde næsten glemt tabet af sine

uerstattelige notesbøger ved synet af New Yorks skyline, hvor det ene højhus efter det andet hævede sig over vandet. Som sædvanligt tog han føringen lige så snart, vi satte fødderne på landjorden.

”Harry, skaf os en drosche,” sagde til mig.

”Humphrey, få fat i bagagen,” sagde han til sin kammertjener.

Og snart var vi på vej til vores hotel på Fifth Avenue og 33rd Street, som skulle være det fornemmeste hotel i New York. Det var faktisk to hoteller, som var slået sammen til et hotel, fandt vi ud af, da vi kom dertil. Hotellets hed Waldorf-Astoria, og det var ganske overdådigt indrettet med tykke tæpper i en reception, der var enormt stor, fyldt med mange magelige møbler og en lang skranke med flere hotelportierer til at betjene de fornemme gæster. Forhallen var domineret af et enormt forgyldt ur der var 2 ½ meter højt og med fire kæmpemæssige urskiver, der viste klokken i alle fire verdenshjørner. Portieren fortalte min nysgerrige onkel, at uret stammede fra Chicagos verdensudstilling i 1893, og det vejede 2 tons. Værelserne var ligeså overdådigt indrettede som resten af hotellet, og maden var international og rigelig. Nick brugte derefter hotellet som base for de udflugter, som han tvang mig og Humphrey ud på, for at vi skulle se byen og suge indtryk til os, som han sagde. Hver morgen blev både Humphrey og jeg derfor jaget ud af vore dejlige senge, og efter et kort morgenmåltid gik turen rundt i New York for at se på byen, som aldrig sover. Hvad var så mit indtryk af denne storby? Ømme fødder, er det første, som falder mig ind. Dernæst et mylder af mange nationaliteter blandet mellem hinanden, folk der hastede af sted på gaden, masser af droscher og hestevogne som kørte rundt mellem hinanden i noget, der lignede vild forvirring. Der blev bygget overalt, og huse skød op ad jorden næsten fra dag til dag. Newyorkerne plejede at sige for sjov, at der blev bygget så hurtigt, at hvis man passerede en tom grund på vej til arbejde, så stod der en bygning på den, når man gik forbi den igen på vej hjem. Og newyorkerne byggede høje bygninger. Den højeste bygning, som vi så på vores besøg, var en kontorbygning på Park Row, der var omkring 120 meter høj og på 30 etager. Derudover var der selvfølgelig også de høje kirkespir på Trinity Church og den fransk inspirerede St. Patricks Cathedral. I New York er der så mange forskellige nationaliteter, at de har grupperet sig i bestemte områder: for eksempel har kineserne et

område, som de kalder for Chinatown, de tidligere sorte slaver bor i Harlem, og italienerne bor i Little Italy. Men de oprindelige indbyggere indianerne, så man ikke meget til. Mange af byens betjente var for øvrigt irlændere, så man kan tænke sig, at det er en meget broget by. Jeg skal måske lige i flæng nævne nogle af de steder, som min onkel slæbte sine modvillige følgesvende til: Macys på 6th Avenue, som er et kæmpestort varehus med alt, hvad hjertet kan begære, Grants Tomb som er et enormt mausoleum over en af deres afdøde præsidenter, general Ulysses S. Grant (8.000 tons granit er der gået til at bygge det, oplyste min onkel os om), og selvfølgelig slap vi ikke for at se Columbia University og City Hall, som er hvide, grandiose bygninger med græske søjler. Efter at være blevet slæbt rundt i byen tre dage i træk, gik Humphrey og jeg i strejke. Vi nægtede simpelthen at se mere af storbyen og besluttede os for at stikke af fra Nick for at opleve byen på egen hånd og i vort eget tempo. Vi besluttede os for kun at opleve én eneste seværdighed den dag, og det blev Brooklyn Bridge, som vi ikke havde set endnu. Broen er lidt af en seværdighed, som den ligger der og forbinder Manhattan med Brooklyn. Selve broen er 1,5 kilometer lang, og det siges, at det tog 14 år at bygge den. For at pleje vores magelighed tog Humphrey og jeg en drosche ud til broen, og meningen var så, at vi ville gå over broen i ro og mag. Da vi var kommet ud til omkring midten af broen, stoppede vi op og betragtede bådene, der sejlede frem og tilbage i East River og mågerne, der fløj højt og ubesværet over det hele. En blid og mild sommerbrise blæste os i ansigtet, og solen skinnede fra en skyfri himmel. Det tegnede virkelig til at blive en rigtig smuk dag. Hvad der derefter skete, står en smule uklart for mig. Af en eller anden grund vendte jeg mig om og kiggede ind over broen, hvor jeg pludselig så, at en kusk på en drosche tilsyneladende havde mistet kontrollen over både hest og vogn, som nu styrede direkte hen mod det sted, hvor Humphrey og jeg stod. Heldigvis havde jeg ånds nærværelse nok til at skubbe Humphrey omkuld, og i sidste øjeblik nåede jeg selv at kaste mig til siden, da droschen buldrede få centimeter forbi os. Desværre fik jeg skubbet så kraftigt til Humphrey, at han mistede balancen og faldt ud over rækværket på broen, men ligesom han var på vej ud over rækværket, fik han heldigvis grebet fat, og således hang han sprællende der med benene ud kanten i det yderste af neglene et par minutter, indtil jeg kom på benene igen og fik halet ham op på broen igen. Kusken stoppede

mærkværdigvis ikke engang op, men kiggede sig kun kort over skulderen, før han forsvandt igen i mængden af køretøjer, som var på vej over broen.

”Puha, det var tæt på, hva’ Humphrey,” sagde jeg, da jeg havde fået ham halet ind i sikkerhed igen.

”Ja, det var lige til øllet,” kommenterede han og så meget betænkelig ud.

Jeg kunne se, at han var lige ved at sige noget mere, men han tog sig i det.

”Vi må hellere tage tilbage til hotellet igen,” sagde han i stedet.

Vi præjede derefter en drösche og tog tilbage til Nick, som ikke undlod at udtrykke sin skuffelse over, at vi var taget af sted uden ham som guide.

Troldmanden fra Menlo Park

Men vores ophold i New York lakkede mod enden, så vi pakkede endnu engang vores omfangsrige bagage og bestilte togbilletter til West Orange, New Jersey, hvor Edison havde sit laboratorium og sit hjem i Llewellyn Park. Turen var kort, og det tog kun cirka en halv time med det fortræffelige amerikanske jernbanevæsen, før vi var der. Edisons laboratorium var omhyggeligt afspærret for offentligheden med vagter. Ikke så meget fordi Edison var bange for, at man skulle stjæle hans opfindelser, men mere for at han kunne få arbejdsro. Folk var nemlig utroligt nysgerrige angående, hvad troldmanden fra Menlo Park nu gik og lavede af genistreger. Aviserne bragte tit den ene fantasifulde historie efter den anden om, hvad opfinderen nu gik og puslede med, og mange ville gerne høre hans mening om alle verdens store spørgsmål. Jeg var utrolig spændt på at møde dette store geni, som alle talte så meget om. Edison var en utrolig, venlig mand med plirrede blå og nysgerrige øjne. Han var klædt som en helt almindelig arbejdsmand, og ganske som min onkel havde han syrehuller her og der i tøjet. Han havde hvidt hår, var af middelhøjde, og jeg anslog ham til at være midt i halvtredserne. Han var utrolig døv, så det var morsomt for mig at se min onkel og ham udveksle erfaringer, da han viste sit laboratorium frem for os. For at høre tydeligt var Edison nemlig nødt til at holde en hånd bag øret, og min onkel skulle tale temmelig højt til ham. Edison havde dog ikke noget ønske om at opfinde et høreapparat, fordi hans nedsatte hørelse gav ham en sådan dejlig arbejdsro, så han kunne koncentrere sig bedre om sine opfindelser. Selve Edisons laboratorium var stort og indeholdt en imponerende samling på omkring 30.000 bøger, som han brugte som opslagsværker. Det siges, at han har en speciel metode at læse bøger på, hvor han skimmer bogen for de vigtigste ting på et par minutter, så han kan nå at læse utroligt mange bøger på kort tid.

Inden vi var kommet særlig langt gennem fremvisningen, havde han sat Nick ind i et af sine nyeste projekter, som var et batteri, der

skulle bruges i biler og sporvogne. Det hidtidige batteri eller akkumulator, som var opfundet i 1859, bestod af plader eller elektrolytter af positivt, ladede blyplader forbundet med negativt ladede blyoxidplader, der kemisk udvekslede ioner med hinanden gennem en suppe af svovlsyre. Dette batteri fandt Edison imidlertid, at man kunne forbedre ved at bruge nogle andre metaller end bly og efter ca. 50.000 forsøg, fandt han frem til, at man kunne bruge forniklede stålplader, der indeholdt jern til den negative pol og nikkel til den positive pol og med suppe af kaliumhydroxid i stedet for svovlsyre. Dette batteri blev sat i masseproduktion og solgte strygende, men af og til viste det sig, at der kom nogle batterier retur, som ikke virkede så strålende, så Edison stoppede produktionen og testede sine batterier igen i biler, hvor de blev udsat for over 7.000 kilometers uafbrudt kørsel og fald fra stor højde. Det var her, hvor Edison stod nu, og han havde brug for min onkel til at finde et nyt metal til sin akkumulator, som kunne afgive endnu mere strøm og helst uden, at man skulle lade batteriet op igen. Det skulle så at sige være et evighedsbatteri, som bare ”sugede” elektriciteten ud af luften.

”Hvad siger du til det Nick?” spurgte Edison efter omhyggeligt at have forklaret min onkel om sit nikkel-jern batteri.

”Det lyder meget tillokkende, hvis man kan lave et sådant evighedsbatteri,” næsten råbte min onkel ind i øret på den halvdøve videnskabsmand, ”men jeg tror nu, at det er en ønskedrøm.”

”Hvad nu, hvis jeg fortæller dig, at jeg faktisk har sådan et metal?” sagde Edison med et slet skjult smil.

”Så vil jeg sige, at jeg vil se det, før jeg tror det.”

”Kom med herind,” sagde Edison og førte os gennem sit store bibliotek og hen til et pengeskab, som han lukkede op.

Han stak hånden ind i pengeskabet og tog en lille pakke ud, som var omviklet med molskind. Inden i pakken lå en aflang, skinnende metalplade, der så helt ny ud.

”Hvis jeg fortæller jer, at denne metalplade blev fundet i jorden, hvor den har ligget i flere hundreder af år, vil I så tro på det?”

Nick rystede vantrø på hovedet og rakte hånden ud for at se nærmere på metalpladen. Metallet var helt glat og uden ridser eller oxydering. Han vejede pladen i hånden.

”Den er tungere end zink, men meget lettere end bly.”

”Ja, hvis vi kunne sætte den i produktion, ville vi få nogle meget lette batterier,” sagde Edison. ”Og jeg har testet dette metal i flere måneder i et batteri, og batteriet løber aldrig tør for strøm. Det virker i stedet som om, at det bliver stærkere og stærkere, når man bruger det.”

”Sådan et batteri må være millioner værd,” sagde Nick og rystede vantro på hovedet.

”Sig hellere milliarder eller trilliarder,” lo Edison og slog Nick på skulderen. ”Jeg tror, at olieindustrien og samtlige landes regeringer ville være ellevilde for at få fat i sådan en energikilde.”

”Hvad er det for et metal?” spurgte Nick og drejede metalpladen, så den spillede i lyset.

Edison trak på skulderen.

”Det ved jeg ikke.”

Nick kiggede forbavset på ham.

”Du ved det ikke? Jamen, hvor kommer det fra?”

Edison kiggede på Nick på en sjov måde, inden han svarede.

”Det er derfor, jeg sendte bud efter dig, min ven. Metallet er fundet i det mørkeste Afrika, og ingen ved, hvor det kommer fra, men det ser ud til at være hundreder af år gammelt. Det ligner ikke et metal, som jeg kender, og ingen af mine teknikere kan finde ud af, om det er en legering eller et ukendt grundstof.”

Nick lo hjerteligt.

”Så du vil altså sende mig til det mørke Afrika og gnide albuer med hottentotterne for at finde dit metal.”

Edison kiggede alvorligt på Nick.

”Ja, det var faktisk min mening.”

Nicks smil stivnede lidt, og han sagde stille: ”Ja, det må jeg tænke lidt over. Det var ikke lige det, som jeg havde troet, at jeg skulle tilbringe min ferie med.”

Mens min onkel havde sin tænkepause, brugte vi tiden til at se os omkring i troldmandens værksted. Edisons yndlingsopfindelse var selvfølgelig hans fonograf, som han efterhånden havde udviklet til

perfektion. Hans værksteder fremstillede tusindvis af dem om ugen, og de blev både fremstillet som diktafoner til kontorerne, og som musikgengivere til private hjem, så musikstykker og kendte stemmer kunne bevares for eftertiden. Der var faktisk ikke den ting, som Edison ikke havde beskæftiget sig med i tidernes løb: han havde blandt andet bygget flere elektricitetsværker, en lampefabrik, en elektrisk togbane og en hel by i Ogden, New Jersey, hvor han udvandt jernmalm ved at knuse klippestykker på helt op til 5-6 tons i sine specialbyggede knusemaskiner, desforuden havde han over 2.000 andre patenter, som fyldte skufferne på patentkontoret. Da Edison hørte om byggeindustriens store forbrug af cement til nye bygninger, blev han meget interesseret i dette materiale på grund af dets åbenlyst store fordele i forhold til træ og mursten. I rekordfart læste han alt, hvad han kunne få fat i af bøger om cementfremstilling, og da han havde fordøjet materialet, tog det ham kun 24 timer at tegne en komplet cementfabrik lige fra modtagelsen af kalken og leret, og til cementovnene, knusemaskinerne og samlebåndet, som skulle aflevere det færdige cementpulver til forbrugerne. Da fabrikken var bygget, inspicerede han den uden at have en eneste tegning i hånden, men udelukkende ud fra sin hukommelse og uden at tage notater overhovedet. Da han kom hjem, skrev han efter hukommelsen 600 forbedringer ned, som han gerne ville have lavet på fabrikken, og kort tid efter kørte fabrikken med stor fortjeneste. Han fandt også på et nyt byggeprincip, hvor man kunne støbe et helt hus fra skorstenen og nedefter i én eneste arbejdsgang. Han konstruerede nogle store jernforme, der svarede til omridset af et helt hus, pumpede cement ned gennem skorstenen og seks timer senere, stod hele huset færdigt. Efter nogle få dages tørretid fjernede man jernformene, og resultatet var et hus komplet med kælder, vægge, gulve, trapper, kaminer, sanitære installationer og tilmed et tag forsynet med udsmykninger. Tilbage var kun at forsyne huset med vinduer, døre, samt vand og elinstallationer. Dette var godt nok noget, som kunne imponere mig, da jeg aldrig før havde hørt om, at man kunne bygge et komplet hus på nogle få dage.

”Kunne du tænke dig at blive optaget på film?” spurgte Edison en dag min onkel, der stadig gik og grundede over, om han turde rejse til det mørke Afrika.

”Mener du de der levende billeder, som de viser på markeder i en kasse?”

”Ja, et kinetoskob,” svarede Edison.

”Hvor skal det foregå henne?” spurgte min onkel nysgerrigt.

”Kom med mig om i baghaven, så skal du bare se,” svarede Edison hemmelighedsfuldt.

Både Humphrey og jeg fulgte nysgerrigt efter onkel Nick og Edison ud i baghaven, hvor der stod et stort, sort skrummel af et skur.

”Her har vi mit filmstudie,” sagde Edison og pegede på det grimme skur. ”Mine medarbejdere har døbt det Sorte Maria, fordi det minder om de salatfade, som politiet henter forbryderne i,” fortsatte han med et smil om munden.

Han forklarede ivrigt funktionerne i huset.

”Det er konstrueret, så taget kan åbnes i den ene ende, og dagslyset kan komme ind. Selve huset står også på en stor drejeskive, der automatisk drejer sig efter, hvor solen står på himlen.”

Vi gik alle fire indenfor, og da øjnene havde vænnet sig lidt til halvmørket, kunne vi se en scene i den ene ende af bygningen og en masse teknisk udstyr i den anden ende, som skulle bruges til at optage filmen med. Selve bygningen var lige så sort indvendigt som udvendigt, for at optagelserne kunne blive så tydelige som muligt.

Edison trådte op på scenen og slog ud med armene.

”På denne scene har vi haft alle mulige slags mennesker til at optræde. Vi har haft balletdansere, brydere, boksere, jonglører, tryllekunstnere, mimikere, danserinder, badutspringere, trapez-arterister, fægtekunstnere og endda bjørnetrækkere, som dansede med deres bjørne og faldt ned fra scenen.”

Edison begyndte at le, og vi lo med, da vi sagtens kunne forstille os, hvordan det ville se ud med 3-4 store bjørne, der dansede rundt på den lille scene.

Nu blev vi alle tre stablet op på scenen, og Edison tog sin nyopfundne kinetograf frem og begyndte at filme os, mens han drejede på håndtaget, der førte filmen frem. Han gjorde tegn til os,

at vi skulle bevæge os lidt rundt, og det endte med, at jeg klatrede op på min onkels skuldre, hvor jeg sad og skar ansigter, mens Humphrey slog nogle saltomortaler i forgrunden. Det blev faktisk helt underholdende, syntes vi selv, og Edison lovede, at vi nok skulle få optagelsen at se, inden vi rejste.

”Jeg vil gerne invitere jer til en optagelse i morgen, hvor vi får nogle vaskeægte Walpapi indianere hened til at danse deres berømte Moki slangedans for os,” sagde Edison.

”Det vil vi meget gerne,” skyndte jeg mig hurtigt at sige, for nu fik jeg endelig chancen for at se nogle rigtige rødhuder, som jeg havde glædet mig til.

Den næste dag satte vi os godt til rette i Edisons filmstudie for at se Walpapi indianerne danse deres slangedans. Indianerne var kommet fra Oregon og havde aldrig set en sådan indretning før i deres liv. Kun efter mange overtalelser og løfter om store gaver lykkedes det at lokke dem ind i den sorte kasse, som de var meget betænkelige ved at betrede. Men ind kom indianerne i al deres krigsmaling, og de så ganske vilde ud i mine øjne. Jeg kunne ikke lade være med at kigge mig lidt bekymret om for at se, om min onkel og Humphrey tog det mere roligt end jeg. De så nu ret upåvirkede ud, syntes jeg, men det kunne måske også være fordi, de var stive af skræk, tænkte jeg og tog en dyb indånding. Det lykkedes for Edison og hans hjælpere at få disse vilde op på den lille scene, og gennem en tolk lykkedes det at gøre dem forståeligt, at de skulle begynde på deres berømte slangedans. I begyndelsen var indianerne lidt trykkede af situationen og de fremmede omgivelser, men så snart de var kommet rigtigt i gang, forsvandt alle deres hævninger. En af indianerne slog rytmisk på en tom-tom, og rytmen blev hurtigere og hurtigere, samtidig med at indianerne hvirvlede hurtigere og hurtigere rundt i denne specielle regndans. Fascinerende så det ud, og jeg var sikker på, at det nok skulle blive en sensation, at vise deres dans på film. Efter dansen blev indianerne bedt om at blive, mens filmen blev fremkaldt, så de kunne se resultatet af deres anstrengelser. Da Edison var klar til at vise filmen, blev de placeret på bænken foran filmlærredet og taget, som havde stået åbent for at få lys ind til optagelsen, blev klappet i, så det blev helt mørkt. Jeg kunne tydeligt se, at de vilde blev noget opskræmte over pludseligt at befinde sig i totalt mørke, men de blev

dog siddende på bænke og afventede begivenhederne. Pludseligt begyndte den elektriske motor til forevisningsapparatet at brumme højt, tæppet foran filmlærredet gled til side og et blændende, hvidt lysskær oplyste lærredet et kort øjeblik, inden indianerne pludseligt så sig selv springe lyslevende omkring i en vild regndans lige foran øjnene af dem. Det var for meget for dem og under vilde hyl og skrig, sprang de op og væltede bænke og udstyr for at finde udgangen og komme væk. Det lykkedes for dem at komme væk fra mørket og ud i solskinet igen, og da jeg kiggede efter dem, var de i vild flugt på vej ud af porten, hvor de næsten væltede den gamle portner omkuld. Hele oprinnet var så komisk, at vi ikke kunne lade være med at le højt, og min onkel lo så meget, at hans mave hoppede op og ned i lang tid efter oplevelsen.

Nå, men det endte til sidst med, at Nick sagde ja til, at vi alle tre rejste til Afrika for at lede efter det sjældne metal. Han spurgte nu hverken mig eller Humphrey, om vi havde lyst, men tog det bare for givet, at når han selv turde binde an med kannibalerne i Afrika, så var det nok heller ikke et problem for mig og Humphrey. At min far ikke havde givet sin tilladelse til, at jeg nu skulle rejse til det mørke, uudforskede kontinent, bekymrede ham ikke særligt meget. Jeg tror, at han regnede med, at et telegram, der informerede min far, ville være nok.

Den Pan-Amerikanske udstilling

Inden vi rejste til Afrika, var det meningen, at vi sammen med Edison skulle mødes med den amerikanske præsident William McKinley. Edison havde skrevet til ham, at han mente, at alle energiproblemer i Amerika kunne løses med hans nye kraftige og lette batteri, som han forudså kunne drive automobiler, luftskibe, skibe, lokomotiver og endda hele fabrikker, hvis de var store nok. Mulighederne var uendelige, og det ville revolutionere hele verden, som nu ikke behøvede at grave kul op af jorden eller bruge ressourcer på at finde olie i jorden. Præsidenten havde fået alle detaljerne om opfindelsen og var meget ivrig efter at støtte projektet, men han havde desværre ikke tid til at mødes med Edison før omkring den 8. september, hvor Edison så ville give ham de sidste informationer om projektet, som han ville forelægge for kongressen. Umiddelbart efter dette møde ville vi så rejse til Afrika for at finde kilden til dette sjældne metal.

For at fordrive ventetiden, besluttede vi os alle tre til at besøge den storslåede Pan-Amerikanske udstilling den 6. september, hvor vi fik at vide, at selve præsidenten også ville være til stede. Udstillingen, som var henlagt til 175 hektar land (eller det samme som 350 fodboldbaner lagt sammen) i Buffalo, var intet mindre end imponerende med sine bygninger fra mange verdensdele, et stadium, restauranter, musikhus og det elektriske tårn, som rejste sig 125 meter over udstillingen med en fontæne af sprudlende vand, som udspyede 42.000 liter vand i minuttet. Denne udstilling skulle repræsentere det ypperste af amerikansk teknologi inden for alle områder inklusive eksotiske blomster og planter. På denne udstilling kunne man gå i dagevis uden at se den samme ting to gange, og den var et paradys for min onkel, som endnu engang fik en lejlighed til at plage sine to mindre interesserede tilhørere med tekniske detaljer, som jeg glemte lige så hurtigt, som jeg fik dem at vide. Om

Humphrey kunne huske alle disse detaljer, ved jeg ikke, men han så meget opmærksom og interesseret ud – det var en teknik, som han havde øvet sig på i alle de år, som han havde tilbragt sammen med min onkel. Det vil være ganske umuligt for mig at beskrive alt, hvad jeg så på denne udstilling uden at trætte min læser lige så meget, som jeg selv blev ved at opleve den, men måske jeg skulle runde beskrivelsen af med at fortælle, at i musikhuset, som bar navnene på alle de berømte komponister gennem tiderne, stod der et 43 meter højt orgel, der med alle sine orgelpiber vejede 25 tons. Man kan nok tænke sig, at et sådan monstrum kan lave en masse larm, når det først går i gang, og det gjorde det også.

Mens vi stod udenfor musikbygningen og prøvede at samle mod til at gå ind og opleve støjen fra orglet, kom præsident McKinley pludselig gående med hele sit følge af embedsmænd. Det var første gang, jeg så ham, så jeg studerede ham grundigt, så jeg kunne genkende ham, når vi skulle mødes med ham den 8. september for at fortælle om Edisons energikilde, der ville give Amerika et vældigt forspring for England, Frankrig og Tyskland. McKinley var af almindelig højde med et venligt ansigt, en lidt spids næse og et par buskede øjenbryn. Jeg anslog hans alder til at være omkring de 60 år på grund af hans grå tindinger. Han stoppede op udenfor musikbygningen, og lige som os så han også ud til at skulle tage mod til sig, før han trådte ind i spektaklet fra det store orgel, der spillede af hjertens lyst. Bag præsidenten og hans følge fik jeg pludselig øje på tre mænd, som stod sammen og stirrede indgående på ham. Jeg genkendte dem ikke lige med det samme; den første af mændene var nærmest firskåren og bred i det, mens den anden var høj og tynd, den tredje var en spinkelt udseende mand, som virkede meget nervøs. Jeg kunne se, at den spinkle mand fik presset noget i hånden af de to andre mænd, inden de forlod stedet. Nu kunne jeg huske, hvor jeg havde set disse to mænd før, både på White Star Lines kontor i London og senere på Celtic, hvor de rejste sammen med os og var indviklet i en diskussion med Humphrey på båddækket. Jeg kiggede kort over på Humphrey for at se, om han også havde genkendt de to mænd. Der gik en trækning over Humphreys ansigt, og han bed læberne sammen til en tynd streg. Præsidenten vendte sig om, kiggede kort ud over udstillingsområdet, og lige som han havde besluttet sig for at gå indenfor og høre på spektaklet, trådte den spinkle mand frem og

rakte hånden frem. McKinley rakte automatisk sin hånd frem for at trykke den fremmede mands hånd, men pludselig hævede manden sin venstre hånd og affyrede to skud mod McKinley, der straks faldt omkuld i gruset udenfor musikhuset. Detektiverne i præsidentens følge kastede sig straks over manden, rev revolveren ud af hånden på ham og væltede ham omkuld på jorden. Den ophidsede mængde, som havde været vidne til attentatforsøget på præsidenten, nærmede sig og prøvede at få fat i attentatmanden for at klynge ham op nærmeste træ, men det lykkedes for politiet at presse mængden tilbage og bringe skurken, der nu blødte voldsomt fra et sår i hovedet, i sikkerhed.

Vi forlod selvfølgelig udstillingen med det samme, da vi havde mistet lysten til flere oplevelser, og tog straks tilbage til Edison. Vi fortalte Edison om attentatet på præsidenten, og han var selvfølgelig chokeret over nyheden og ikke mindre chokerede var vi alle, da vi den 14. september hørte, at præsidenten var død af sine skudsår.

”Måske er dette enden på Amerikas drømme om alternative energikilder,” sagde Edison opgivende. ”Det vil blive svært at interessere kongressen for min opfindelse uden at have en præsident, som tør gå ind for nye og uprøvede ideer.”

Edison kiggede beslutsomt på min onkel og mig.

”Men der skal mere til, før jeg opgiver denne idé, så I rejser til Afrika i morgen. Der er ingen grund til at udsætte det længere.”

”Men hvor skal vi begynde at søge efter dette sjældne metal?” spurgte min onkel meget fornuftigt.

”Jeg vil foreslå, at I sejler til Cape Town i Sydafrika og starter jeres undersøgelser i Sydafrika, som er et land rigt på mineraler og metaller.”

Efter at Edison havde sagt det, begyndte han at se lidt fjern ud i blikket, som om emnet kedede ham. Måske han allerede var optaget af at tænke over en af sine andre opfindelser, eller også betragtede han emnet som uddebatteret. Og inden Nick kunne nå at sige mere, stod han med ryggen til os og vendte bogstavelig talt det døve øre til. Langsomt bevægede han sig væk fra os, mens han småsnakkede med sig selv om et problem, der rumsterede i hovedet på ham.

Nick trak på skuldrene.

”Så må vi vel selv finde ud af hvordan, vi finder dette sjældne metal.”

Pludselig dukkede Edison op igen med metalpladen i hånden.

”Her er metalpladen, den får I brug for, når I skal lede efter en magen til. Pas godt på den, det er det eneste eksemplar, jeg har.”

Han lagde metalpladen i hånden på Nick og lige så hurtigt, som han var dukket op, var han forsvundet igen uden at sige hverken farvel eller held og lykke.

”Særpræget mand,” sagde min onkel for sig selv og vejede metalpladen i hånden. ”Nå, så er det altså op til os at finde en makker til denne metalplade.”

”Onkel, er der ikke krig i Sydafrika?” spurgte jeg lidt bekymret, da jeg havde hørt, at engelske soldater havde været involveret i alvorlige kampe med sydafrikanske boere, der havde omringet byerne Mafeking, Ladysmith og Kimberley.

”Jo, men den krig har vi så godt som vundet, generalmajor Kitchener har helt styr på situationen. Det skal du slet ikke være urolig for,” svarede Nick temmelig upåvirket.

Jeg kunne nu ikke undgå at være en smule urolig for at skulle til et land, hvor man øvede sig i at skyde til måls efter englændere. Det var ikke min idé om en ferie med min onkel. Og vidste min familie, hvilke farer Nick udsatte deres eneste søn for?

Vi sejler til Sydafrika

Nogle dage efter var alle vores skabskufferter, den trofaste Humphrey, min onkel og jeg på vej til Cape Town i Sydafrika ombord på en lille fragtdamper ved navn Hermes. Skibet var langt fra så luksuøst indrettet som Celtic. Selv kahytterne var trange og små uden håndvask og andre faciliteter. Humphrey fik en kahyt i nærheden af søfolkene, mens min onkel og jeg delte en lidt større kahyt på det øverste dæk. Der var en del andre passagerer ombord på båden, men mange var allerede ombord inden vi ankom, så jeg mødte dem først under selve rejsen.

Da vi var kommet ned i kahytten igen efter at have vinket farvel til civilisationen, sagde min onkel: ”Harry, jeg har besluttet mig for at lade Humphrey passe på den sjældne metalplade.”

Jeg så spørgende på ham, og han fortsatte.

”Kan du huske, hvad der skete på Celtic? Vores kahyt og kufferter blev gennemrodede, så det er altså ikke sikkert at opbevare den i vores kahyt, men ingen vil mistænke vores kammertjener for at eje noget værdifuldt, så det må altså være det sikreste sted at gemme den.”

Min onkel kiggede triumferende på mig, som om han ventede, at jeg skulle komme med et udbrud om, hvor genial han var. Men det gjorde jeg ikke, da jeg allerede havde en stærk mistanke om, at Humphrey var i ledtog med de tyveknægte, der havde stjålet Nicks notater.

”Tror du nu, at det er en god idé?” var det eneste jeg kunne sige, da jeg ikke havde nogen beviser for, at Humphrey virkelig var en bandit.

”Ja, ingen vil mistænke Humphrey,” svarede Nick og gik ud af kahytsdøren med det værdifulde metal for at give det til sin kammertjener.

Jeg kunne ikke gøre noget ved det lige nu, så jeg besluttede mig for at gå op på dækket og kigge på kølvandet efter skibet.

Om natten vågnede jeg badet i sved. Jeg havde haft et mareridt om, at skibet sank og gik ned med mand og mus. Min onkel og jeg havde reddet os op på vores kahytsdør, som åbenbart var det eneste, der kunne flyde. Humphrey svømmede for at indhente os, mens en haj lækkersultent forfulgte ham med gabet åbent. Min onkel råbte til Humphrey, om han havde husket at tage metalpladen med, men Humphrey rystede bare på hovedet. Efter denne drøm kunne jeg ikke falde i søvn igen, så jeg gik op på dækket for at få lidt frisk luft. Jeg gik lidt frem og tilbage på dækket, og pludseligt befandt jeg mig udenfor Humphreys kahyt. Uden at tænke nærmere over, hvad jeg gjorde, listede jeg mig hen til hans kahytsdør og åbnede den forsigtigt. Humphrey lå på ryggen og snorkede lystigt, så gardinerne foran koøjet blafrede. Han ville ikke vågne, om der så sprang en bombe i kahytten. Jeg kiggede i skufferne, i hans kuffert og overalt i den lille kahyt, før jeg fandt metalpladen, som var gemt under hans hovedpude. Det første sted, man ville lede, kunne jeg ikke lade være med at tænke. Jeg stak metalpladen ind under blusen og listede ud af kahytten igen, mens jeg stille lukkede kahytsdøren efter mig. Ude på dækket åndede jeg lettet op. Nu skulle jeg bare finde et godt gemmested til metalpladen. Jeg stolede ikke på, at Humphrey ville være den rigtige til at passe på vores uerstattelige metalplade, så indtil videre besluttede jeg mig for at sætte metalpladen fast til mit ene ben med tape, så jeg altid havde den på mig. Og de næste par dage gik jeg temmelig stivbenet omkring til min onkels store bekymring. Han troede, at jeg pludselig var blevet ramt af giftfeber eller en sjælden tropesygdom.

I spisesalonen mødte vi efterhånden flere af de andre passagerer, som var med skibet. Der var blandt andet nogle missionærer, som tydeligvis skulle til Afrika for at omvende vilde indfødte, og så var der en ung mand på omkring min egen alder, som jeg besluttede mig for at komme i snak med. Han gik altid rundt i kakitøj, langskaftede brune læderstøvler og safarihat. En dag, da min onkel og jeg sad og spiste sammen, inviterede jeg ham over til vores bord, så jeg kunne høre lidt om, hvad han skulle i Afrika.

”Jeg er såmænd uddannet geolog,” fortalte han mig. ”Jeg skal ud og grave efter guld. I Witwatersrand ved Johannesburg fandt man

store forekomster af guld i 1886, og det har været min drøm at tage dertil i mange år. Men lige som jeg var klar til at rejse, brød krigen ud i Transvaal, så det var for farligt at rejse.”

”Men nu mener du, at det er sikkert at rejse igen?” spurgte jeg håbefuldt.

”Ja, jeg tror ikke, at de skyder på amerikanere, det er kun englænderne, de er sure på,” svarede han.

Jeg kiggede på min onkel, som stirrede meget intenst ned i sin suppe og lod som ingenting.

Under resten af rejsen blev jeg meget gode venner med Jim Dale, som geologen hed, og jeg fik endda lejlighed til at vise ham metalpladen for at høre hans mening om den. Jeg fortalte ham ikke om Edisons eksperimenter, men viste ham kun metalpladen for at høre om han kendte til dette sjældne metal. Jim kendte dog heller ikke til metallet og var lige så mystificeret over det som Edison, men han lovede, at han gerne ville hjælpe os med at finde mere af det, når vi kom til Sydafrika.

Vores lange rejse var efterhånden ved at være til ende og Taffelbjergets flade top, der lå 1.000 meter over havets overflade, dukkede op i det fjerne. Nick og jeg var allerede ved at pakke, da Humphrey kom løbende ind i vores kahyt forpustet og rød i hovedet.

”Skynd jer at komme, der har været indbrud i min kahyt!” råbte han.

Både Nick og jeg løb så hurtigt vi kunne efter ham, og ganske rigtigt lå alt i Humphreys kahyt hulter til bulter, da vi nåede frem. Sengetøjet var revet af sengen, madrassen var skåret op med en kniv, og møblerne var væltet omkuld. Det var ret tydeligt, at man havde ledt efter noget bestemt.

”Hvor er metalpladen,” næsten råbte min onkel og greb Humphrey hårdt i skulderen.

”Den er væk, de må have taget den,” svarede han fortvivlet.

Nick tog sig til hovedet og så opgivende ud.

”Så har hele vores rejse været forgæves, nu bliver vi nødt til at tage tilbage igen.”

”Jeg synes nu, at vi skal fortsætte og finde nogle metalprøver, som vi kan tage med tilbage til Edison,” sagde jeg uden at røbe, at det var mig, som havde taget metalpladen. Det var min lille hemmelighed, at den trygt sad klistret fast til mit ene ben.

Jeg forstod dog ikke hvorfor, Humphrey først havde savnet metalpladen nu. Måske han havde troet, at det var hans medskyldige og ikke mig, der havde taget den for et stykke tid siden, uden at fortælle ham om det. Indbruddet i hans kahyt havde han måske selv arrangeret for at dække over, at metalpladen nu var væk. Det var det eneste logiske svar på, at han ikke havde fortalt min onkel om det for lang tid siden.

Cape Town

Efter så lang tid på vandet, var det dejligt at se en by og fastlandet igen. Luften var klar og frisk, og der var en glimrende udsigt til de hvide huse i Capetown, samt de tre purpurfarvede og brune bjerge med Taffelbjerget i midten, som hævede sig over byen. Gaderne i byen var brede, og røde elektriske sporvogne kørte fra den ene ende af byen til den anden. Byens udseende var europæisk, men tempoet var afrikansk. Selve byen var opdelt i seks distrikter, og distrikt seks eller Kanaladorp, som det også hed, var byens mest blandede område, hvor der boede både præster, lærere, prostituerede, forbrydere, fiskere, købmænd og kunstnere sammen. I dette distrikt var der uheldigvis også udbrudt en smitsom byldepest, umiddelbart før vi ankom, så vi havde absolut ingen interesse i at blive der for at dele denne oplevelse med de lokale. Hjulpet af Jim Dale besluttede vi os for hurtigt at rejse videre med toget til Johannesburg, hvor der skulle være mulighed for at finde nogle metalprøver, som vi kunne tage med tilbage til Edison.

Johannesburg lå i et område af Sydafrika, som hed Transvaal. Dette område var oprindeligt uafhængigt af britisk styre og styret af boerne. Transvaal var nu blevet besat af britiske soldater, men der var stadig megen uro i området med snigskytter og sabotage af jernbanelinjerne. Togdriften var desværre også meget uregelmæssig med nogle få tog om ugen, som hovedsageligt transporterede soldater og forsyninger til krigen længere inde i landet. Så meget mod vores vilje blev vi nødt til at tage ophold på et af byens bedste hoteller, Mount Nelson Hotel, hvor vi mødte mange af de journalister, som var blevet udsendt af de største amerikanske og europæiske aviser for at dække begivenhederne i den sydafrikanske krig, som den var blevet døbt. Med fare for at blive kaldt en løgner, remser jeg her navnene op på nogle af de berømte journalister, som vi mødte under vores korte ophold på hotellet: Forfatteren Edgar Wallance fra Daily Mail, Lady Sarah Wilson, forfatteren Rudyard Kipling, Sir Arthur Conan Doyle (forfatter af Sherlock Holmes

fortællingerne), Erskine Childers og Winston Churchill fra Morning Post, som for øvrigt var blevet taget til fange af boerne, men succesfuldt flygtede fra dem. Om aftenen sad journalisterne i hotellets bar og fortalte historier om krigen, og jeg lyttede med lange ører, mens min onkel, der tålte den afrikanske hede meget dårligt, lå næsten afklædt på sin seng under en ventilator, der kørte for fuld kraft. Jeg kunne fylde en hel bog om alle de helteberetninger og anekdoter, som journalisterne fortalte om krigen, men jeg vil holde mig til historien om Mafekings belejring og en enkelt helt blandt de mange tapre mænd, der udkæmpede denne krig.

Helten i denne historie hedder Robert Stephenson Smyth Baden-Powell, kendt af de fleste som Baden-Powell eller B-P (grundlæggeren af spejderbevægelsen). I 1899 ankom Baden-Powell til Sydafrika som 32-årig generalmajor for at arrangere forsvaret af Sydafrika, og snart befandt han sig i Mafeking for at forberede byen mod et eventuelt boer-angreb, som kom i oktober, da Boer Transvaal republikken erklærede krig mod England og begyndte en belejring af Mafeking. I 217 dage holdt Baden-Powell og hans 1.000 soldater omkring 10.000 boere ude af byen, indtil undsætningen til sidst dukkede op. Hvordan kunne det gå til, at byen kunne holde ud så længe over for en så stor overmagt af fjendtlige styrker? Det var det, som disse journalister underholdt selskabet med aften efter aften.

”Jeg har selv interviewet Baden-Powell”, sagde en ung rapporter på 25 år ved navn Winston Churchill fra Morning Post. ”Han var en yderst beskeden mand med meget karisma. Han fortalte mig, hvordan hans største problem var at holde boerne væk fra byen om natten, da han ikke havde soldater nok til at patruljere. Problemet var i al sin enkelthed, at han skulle få boerne til at tro, at han havde flere soldater, end det faktisk var tilfældet. For eksempel konstruerede han en kraftig lyskaster af gamle kiksedåser. Ja, I ved, de kiksedåser, som er lavet af blik, så de kan holde kiksene tørre og sprøde.”

Churchill lo over de forbavsede ansigter, som tilhørerne satte op.

”Han lavede en stor reflektor af disse kiksedåser og anbragte den på en stang, så den kunne støttes mod jorden og drejes i den ønskede retning. Inde i reflektoren anbragte han en acetylenlampe

med acetylen, som en handelsrejsende i Mafeking tilfældigvis havde på lager. Denne primitive lyskaster blev så flyttet omkring hele natten til de forskellige forter i udkanten af Mafeking, så det så ud som om, at man havde mange lyskastere anbragt rundt om byen, der holdt øje med boerne.”

Churchill tog sig en slurk af sin whisky og fortsatte veloplagt.

”Men det var ikke den eneste måde, han narrede fjenden på. Om dagen anbragte de ’landminer’ i jorden fuldt synligt for fjenden og de spioner, som Baden-Powell vidste opholdt sig i byen og rapporterede til boerne. Da Baden-Powell ikke havde rigtige landminer, fik han konstrueret nogle kasser, som lignede de rigtige landminer, og fyldte dem med sand, så de vejede det samme. Disse kasser blev så begravet omhyggeligt i et mønster rundt om byen for at få fjenden til at tro, at hele marken omkring byen var mineret. For at gøre illusionen helt perfekt afprøvede han nogle af landminerne – det vil sige, han anbragte nogle dynamitstænger i jorden og antændte dem, så de eksploderede.”

Nu brød Conan Doyle ind for at fortælle nogle af sine anekdoter om Baden-Powell.

”Jeg hørte en sjov historie om, at de lagde pigtrådsbælter rundt om byen, men da de ikke havde så meget pigtråd, så nøjedes de med at slå pælene ned i jorden og foregav så, at de trak pigtråd mellem pælene. På den afstand, som boerne befandt sig i, var det ikke muligt for dem at se, om der rent faktisk var noget pigtråd mellem pælene. Så når de gik frem og tilbage til skyttegravene omkring byen, løftede de benene omhyggeligt, som om de forsigtigt skulle igennem et pigtrådsbælte. Alt sammen til ære for boerne, der betragtede dem på afstand. Det gav en perfekt illusion af, at et angreb på byen ville blive meget vanskeligt på grund af pigtråden.”

Conan Doyle rømmede sig kort, inden han fortsatte sin fortælling for de tryllebundne tilhører, der sad med store ører og lyttede.

”Mafekings artilleri bestod af 5 gamle, små kanoner, som blev trukket rundt i byen konstant og affyret fra forskellige verdenshjørner, så fjenden fik indtrykket af, at der stod en kanon i alle de forter, som var anlagt rundt om byen. Selve forterne bestod af lerklinede vægge, der havde den fordel, at når fjenden skød på

dem, så fortsatte deres granater lige igennem væggene uden at eksplodere. De ueksploderede granater blev så samlet op og skudt tilbage i hovedet på boerne igen. Store rør, der lignede kanoner på afstand, stak ud af åbningerne og narrede fjenden til at tro, at de var bedre bevæbnet end de var i virkeligheden. Ja, selv en gammel kanon fra 1700-tallet, som i sin tid var blevet gravet ned i jorden og brugt som stolpe, blev gravet op og taget i brug.”

Jeg kunne ikke lade være med at le højt over disse anekdoter, og jeg ønskede, at jeg en gang kunne møde denne mand, som på en sådan fantasifuld måde havde reddet Mafekings 8.000 indbyggere fra boerne.

Winston Churchill mente nu, at det var hans tur til at fortælle igen.

”Det skal måske også lige fortælles, at Baden-Powell for at kunne udbetale løn og købe fornødenheder til hæren blev nødt til at trykke sine egne pengesedler og sine egne frimærker, så han kunne sende post rundt i byen. Han udgav også sin egen avis, som orienterede indbyggerne i byen om, hvad der skete under belejringen. Værre var det måske, at de løb tør for mad og måtte spise hestene og æslerne, men det siges, at æselkød ikke er det værste, man kan sætte tænderne i.”

Det var nogle fornøjelige stunder, som jeg havde sammen med journalisterne, og det var næsten helt vemodigt, da vi skulle videre med toget, men måske jeg fik lejlighed til at se nogle af de boere, som jeg havde hørt så meget om.

Witwatersrand

Næste morgen drog vi i samlet flok til jernbanestationen for at begynde på vores rejse til Johannesburg og Witwatersrand, hvor vi kunne begynde at lede efter det sjældne metal.

Den europæiske drøm var at have en jernbanelinie fra Cape Town til Cairo, så man kunne rejse gennem hele det afrikanske kontinent fra den ene ende til den anden, men hidtil havde de enorme omkostninger ved anlægge en sådan jernbane forhindret projektet. Jernbanen gik derfor kun fra Cape Town til Bloemfontein med sidelinjer ud i landet til blandt andet Johannesburg, der lå omkring 1.300 km væk i fugleflugtslinje.

Togvognene var tæt pakket med soldater, men alligevel var det lykkedes for os at få en kupe for os selv, hvor vi kunne lægge os til at sove under rejsen. Selv om solen skinnede fra en skyfri himmel, lå temperaturen kun omkring de 15 grader, da den afrikanske sommer først begynder i november, hvor temperaturen så kan nå op på 27 grader. Inden selve turen begyndte, satte min onkel sig til rette med den lokale avis, og Humphrey havde minsandten fundet et væddeløbsblad, som han læste i, mens jeg frittede Jim ud om, hvordan man som geolog kunne finde et område, der måske indeholdt guld.

”Jo, ser du, Harry,” sagde han. ”Hvis du har en flod eller vand i nærheden, så kan du altid regne med, at guld synker ned til flodbunden, da det er tungere end sand. Det vil sige, at der hvor vandet begynder at løbe langsommere som for eksempel ved nogle sten eller ved en drejning af floden, kan man begynde at lede efter guld, som er vasket ud af klipperne. Man kan så bruge en vaskepande til at skille guldet ud fra sandet. Når man har fundet guld, så drejer det sig om at følge sporet tilbage til de klipper, der indeholder moderåren. Det er det, som det drejer sig om: at finde selve den guldåre, hvor guldet oprindeligt stammer fra. Og det er som regel mere held end forstand, der er brug for.”

”Har du nogensinde fundet noget guld selv?” spurgte jeg nysgerrigt.

”Nej, men jeg har set guld, som er fundet i naturen, og jeg er sikker på, at jeg kan finde min egen guldmine i Witwatersrand, og så vil jeg trække mig tilbage som en rig mand.”

Jim lænede sig tilbage, stak tommelfingrene ind under vesten og tændte en imaginær cigar, som om han var en rig mand, der sad og nød livet.

”Tænk, at blive millionær i en alder af 25 år,” sagde han med et grin.

Jeg smilte til ham og vendte blikket ud af vinduet, lige da toget var ved at klatre op ad de stejle klipper, som omgiver Cape Town. Toget prustede opad klipperne i de næste mange timer, indtil det nåede frem til et af de tørreste områder i Sydafrika, Great Karroo, som er en ørken af sten og klipper. Det eneste levende, man kan se der, er en fåreflok i ny og næ, som lever af de buske, der vokser vildt rundt omkring. Senere blev landskabet igen grønt, og de mange forskellige afrikanske dyr dukkede op på sletten: vandbøfler, antiloper, strudse, giraffer, løver, zebraer, næsehorn og en masse fugle, som jeg ikke kendte navnene på. Jeg kiggede fascineret på sceneriet med næsen trykket mod ruden for ikke at gå glip af noget, mens Nick snorkede lystigt med avisen over hovedet og Humphrey sad med sit væddeløbsblad for at finde ud af, om det var muligt at spille på heste i Johannesburg. Jim sad og studerede en bog om geologi og prospektering i Afrika. Vi så ikke noget til boerne, og toget blev ikke angrebet, men efterhånden som vi nærmede os Transvaal og boernes område, kørte vi langsommere, og alle broer blev undersøgt undervejs for at sikre sig, at de ikke var blevet mineret eller ødelagt.

Om natten havde jeg ikke nogen problemer med at sove i kupeen, og som regel vågnede jeg ikke, før solens stråler ramte mig i øjnene, men en nat vågnede jeg op ved en lyd, som jeg ikke havde hørt før. Jeg kiggede mig omkring og opdagede med det samme, at Humphreys køje var tom. Jeg åbnede døren ud til mellemgangen for at se, om jeg kunne få øje på ham. Jeg kunne ikke få øje på ham i mellemgangen, så jeg gik forsigtigt ned gennem rækken af kupéer for at finde ham. Der var kun lys i en enkelt kupé, så den gik jeg hen til og kiggede ind gennem en sprække i gardinet, der var trukket

for. I sprækken fik jeg øje på Humphreys rødmossede ansigt, som nærmest var højrødt af raseri. Jeg kunne høre, at han sagde: ”Nein, Nein!” flere gange og slog hårdt i bordet med knyttet hånd. Gennem sprækken i gardinet kunne jeg ikke se dem, han talte med, og da Humphrey pludseligt rejste sig op, måtte jeg skynde mig tilbage til vores egen kupé, hvor jeg lod, som om jeg sov, da han kom listende tilbage igen. Næste morgen lod jeg mig ikke mærke med noget, og Humphrey virkede også helt normal, som intet var hændt. Toget var nu kommet frem til Johannesburg, og vi arrangerede en transport ud til guldgraverbyen Krugersdorp, der lå i området Witwatersrand. Her blev der allerede i 1887 fundet guld på farmen Paardekraal, og siden var guldgravere fra hele verden strømmet hertil for at få del i udbyttet. Selve transporten dertil foregik i to ubekvemme hestevogne, der skrumpede af sted med vores store skabskufferter og os fire passagerer. Da vi nærmede os byen, kunne jeg se lange rækker af hvide telte, som var omgivet af pigtråd og bevogtet af engelske soldater.

”Er det guldgravere, der er spærret inde?” spurgte jeg naivt min onkel.

”Nej, det er boernes koner og børn, som bor i koncentrationslejre overalt i Transvaal,” svarede Nick og så lidt trist ud.

”Hvorfor bor de her under disse elendige forhold? Har de ikke et andet sted at bo?”

”For at komme boerne til livs har generalmajor Kitchener besluttet sig til at bruge den brændte jords taktik,” svarede min onkel og så ud som om, at han ikke havde lyst til at snakke mere om den sag.

”Englænderne brænder boernes farme af, så de ikke kan bruge dem som skjulesteder og modstandsreder,” brød Jim ind, som havde lyttet til vores samtale. ”De anbringer så kvinder og børn i koncentrationslejre overalt i Sydafrika, hvor de dør af sult eller smitsomme sygdomme. Der dør flere boere i disse lejre, end der dør i krigen mod englænderne.”

Nick kiggede ud over landskabet og ønskede ikke at kommentere denne form for krigsførelse, der sikkert ikke var almindelig kendt i England.

”Men hvad så når krigen er forbi? Hvad sker der så med disse mennesker, som intet har at vende tilbage til, når deres farm er brændt ned, og deres får er væk. Hvordan kan de overleve?” spurgte jeg ophidset.

Jeg fik ikke noget svar, men Jim trak på skuldrene og kastede et blik på min onkel, som tavst kiggede ud over landskabet.

”Nå, nu er vi her,” sagde Nick pludseligt og sprang ned fra hestevognen.

Jeg kiggede mig omkring. Det så ud som en typisk guldgraverby med nogle enkelte murede huse og en masse hastigt opførte træhuse omkring en lang hovedgade. Et stort skrummel af et træhus pralede med, at her lå Hotel Continental, og det var dertil, vi styrede vores skridt og indlogerede os med al vores bagage. På mit ben bar jeg stadig den uerstattelige metalplade, som vi havde fået af Edison. Den var efterhånden blevet til en del af mig, og jeg ville ikke tage et skridt uden at have den på mig. Jim tog os alle tre ud på prospektering i omegnen, men der så ikke ud til at være mange guldgravere i gang.

”Det virker lidt dødt her, Jim,” sagde Nick, da vi havde gået rundt i nogle timer uden at støde på andet end en gråskægget gamling med et æsel og en håndfuld indfødte.

”Ja, det kunne godt se ud, som om guldgraverne var draget videre,” sagde Jim og førte os ned til en flod.

Han tog en håndfuld sand fra floden og rodede lidt rundt i det, mens han kiggede interesseret ned i det.

”Vi skal nok længere ned af floden,” sagde han og gik i forvejen.

Vi fulgte efter ham, men der blev ikke fundet noget guld den dag, og vi vendte tilbage til hotellet for at pakke ud og hvile os. Om aftenen diskuterede vi, om vi skulle tage videre til et nyt sted og prøve, eller om vi skulle blive her nogle dage og prøve lykken. Nick sagde, at han ville prøve at snakke med de lokale, og så ville han beslutte sig for, om vi skulle tage videre eller blive. Jim, sagde, at han ville blive i byen i et par uger og undersøge de steder, hvor der var fundet guld tidligere, for at se om der skulle være noget guld, som var blevet overset. Afgørelsen blev, at besluttede vi os for at sove på det, inden vi traf nogen endelig beslutning.

Ved morgenmaden næste morgen kunne jeg se, at Nick var i et usædvanligt godt humør. Han smilede bredt over hele hovedet, og han så ud, som han havde en mægtig hemmelighed, han gerne ville dele med os.

”Jeg har købt en guldmine,” sagde han glad og hev et skøde frem.

Vi satte alle et forbavset ansigt op.

”Jeg talte med en flink, gammel fyr i går, som havde en guldmine, han gerne ville sælge, fordi han skulle rejse ud af landet,” fortsatte Nick.

”Hvordan ved du, at der er guld i den mine,” spurgte Jim.

”Jo, nu skal I bare høre.”

Nick sænkede sin stemme til en næsten uhørlig hvisken.

”Jeg gik en tur i byen og forhørte mig om der skulle være mulighed for noget guldgravning her i byen, og så mødte jeg denne flinke mand, der tog mig ud til sin mine lidt uden for byen. Han viste mig rundt og sagde, at jeg kunne få minen billigt, fordi han mente, at der ikke var mere guld i den. Men mens han viste mig rundt i minen, fandt jeg denne klump guld.”

Nick tog en lille, skinnende klump guld op ad lommen og viste den frem.

”Jeg viste den selvfølgelig ikke til den gamle guldgraver, så ville han sikkert ikke have solgt mig sin mine så billigt,” lo Nick over sin egen snedighed.

Jim tog guldklumpen i hånden og undersøgte den.

”Ja, det er helt sikkert ægte guld,” sagde han og gav den tilbage til min onkel.

”Der kan du se, hvor smart din gamle onkel er,” lo Nick sejsikkert til mig og blinkede med det ene øje.

”Men det er forarbejdet guld,” fortsatte Jim.

Nicks smil blegnede.

”Hvad mener De med forarbejdet?”

”Jeg mener, at det er guld, som er udvundet fra en guldåre og smeltet til en guldklump. Den er sikkert mange år gammel, fordi

den er slidt rund på alle kanterne – måske den har ligget i en bukselomme i lang tid.”

Jim trak på skuldrene.

Min onkel så rystet ud et øjeblik, så tog han sig sammen og smilede bredt.

”Jeg er sikker på, at jeg har købt en meget værdifuld guldmine for en slik,” sagde han, som om han prøvede på at overbevise sig selv. ”Vi tager ud og kigger på den i morgen, så vil I sikkert give mig ret. Og så kan I også hilse på den gamle gubbe, som solgte den til mig.”

Den næste dag tog vi ud til guldminen, som viste sig at være et dybt hul ind i en bjergside. Som jeg havde regnet med, så var der ingen spor af den gamle guldgraver, som havde solgt guldminen til min onkel. Og jeg skulle tage meget fejl, hvis den gamle bandit ikke sad på den lokale kro lige nu og pralede med, at han havde taget en engelsk turist ved næsen.

”Kom indenfor og se min mine,” sagde Nick og inviterede os alle ind i minegangen, der ikke var høj nok til, at man kunne stå oprejst.

Inde i minen kiggede jeg mig omkring, og umiddelbart var der ikke noget spor af guld, men eftersom jeg ikke var ekspert, var det ikke et bevis i sig selv. Jim derimod gik grundigt til værks og slog nogle prøver af minevæggene her og der, som han kiggede undersøgende på og puttede i lommen. Han fløjtede for sig selv, mens han arbejdede, og vi kiggede alle interesserede på ham for at aflure hans hemmeligheder. Umiddelbart virkede det temmelig planløst, hvordan han slog prøver af væggene her og der, men der var sikkert et mønster i det, selv om vi ikke kunne se det. Nick opførte sig som en mand på en barselsgang og vandrede nervøst op og ned i minegangen – han skiftevis sukkede og lo nervøst. Han ventede spændt på dommen, som Jim ville afsige om lidt – var han blevet snydt og havde købt et værdiløst hul i jorden, eller var han blevet en rig og holden mand.

”Hm, hm, hm,” Jim rømmede sig, og alle blev helt stille og holdt vejret. ”Det er ikke umiddelbart til at sige, om der er noget guld i denne mine. Jeg vil sige, at det er et forsøg værd at grave dybere ind i minen for at lede efter en guldåre.”

Nick så helt oplivet ud. Det trøstede ham, at en ekspert i geologi ikke vidste mere end ham selv.

”Ja, I hørte selv eksperten,” sagde han og gned sig energisk i hænderne. ”Lad os komme i gang med skovl og hakke i morgen, så vi kan se, om der skulle gemme sig noget guld i minen.”

Den næste dag, og den næste dag, og den næste dag gravede vi på skift for onkel Nick. Han var en ubønhørlig slavedriver, og han pressede os alle til at arbejde hårdt i hans mine. Han var grebet af guldfeberen, som ikke ville lade ham i fred. Om natten fik han ingen søvn, men vandrede op og ned af gulvet, og om dagen var han konstant over os for at grave hurtigere og hurtigere. Jim undersøgte alle prøver fra udgravningen, men indtil nu var der intet spor af det dyrebare guld. Efter næsten en uges hårdt, sveddrøppende arbejde i minen, stod jeg som sædvanligt og svingede hakken mod den ru klippevæg, da hakken med et *klong* slog hul i væggen. Da jeg kiggede gennem hullet, kunne jeg se, at der var et hulrum bag væggen. Jeg udvidede hullet og lyste derind. Hulrummet så tomt ud, men i det ene hjørne af hulen, lå der nogle knogler og et kranium. Jeg trådte forsigtigt ind i hulen og nærmede mig skelettet, der lå med hænderne over kors. Den døde havde en lædersnor om halsen og i den hang en metalplade, som så helt ny og skinnende ud, uden spor af ælde. Jeg løftede forsigtigt lædersnoren med metalpladen af den dødes hals og trådte ud af hulen. Da jeg var kommet ud i minegangen, skyndte jeg mig ud i dagslyset for at undersøge mit fund. Umiddelbart lignede dette metal det sjældne metal, vi var blevet sendt ud for at finde, men forskellen var, at der på dette metal stod nogle skrifttegn, som jeg havde set før. Engang da jeg var på British Museum for at se en udstilling om gammel ægyptisk kunst med Nick, så jeg disse skrifttegn overalt – hieroglyffer, tror jeg, de blev kaldt. Men hvad der stod, var jeg ikke klar over.

”Se, hvad jeg har fundet,” kunne jeg ikke lade være med at råbe højt.

Humphrey, Nick og Jim kom løbende hen til mig for at se, om jeg havde fundet guld. Da Nick så mit fund, kunne han næsten ikke skjule sin skuffelse.

”Nåh, det er bare en gammel blikplade med nogle skriblerier på,” sagde han og var ved at vende ryggen til.

”Jeg tror, at den er lavet af det samme metal, som den metalplade Edison gav os,” sagde jeg ivrigt.

Jim tog pladen i hånden og studerede den.

”Ja, det er ikke et metal, som jeg kender. Det kan sagtens være det samme metal, som den anden metalplade.”

Jim gav pladen videre til min onkel, som havde strakt hånden frem for at se den.

”Nu, skal vi bare finde en, som kan oversætte disse tegn for os,” sagde Nick og studerede tegnene nøjere. ”Måske den kan vise os vej til, hvor vi kan finde mere af dette metal.”

Jeg kiggede over på Humphrey, som ikke havde sagt noget. Han havde en bekymret rynke i panden, da han vendte sig bort for at fortsætte med sit arbejde.

Om aftenen på hotellet skrev jeg hieroglyfferne på pladen af og lavede en tegning af den, så jeg kunne vise den til en ekspert i ægyptologi uden at skulle tage den uerstattelige plade med mig.

”Denne gang passer jeg selv på metallet, så det ikke forsvinder igen,” sagde min onkel og tog metalpladen med ind på sit værelse, hvor han låste den nede i skuffen på sit sengebord.

Så gik vi alle til ro efter en spændende dag, men desværre uden noget fund af guld. Guldfieberen, som havde grebet min onkel i de første dage, var ved at fortage sig, og han begyndte at indse, at han nok havde båret sig dumt ad ved at købe en mine, som så ud til at være helt udtømt for guld.

Næste morgen vågnede jeg ved, at jeg hørte råb fra Nicks værelse.

”Tyveknægte, rakkerpak, lusepustere,” og så nogle eder og forbandelser, som jeg ikke vil gentage her.

Jeg styrtede ind til min onkel, som sad op i sengen med lynende øjne og knyttede hænder. Skuffen i hans sengebord stod åben og var gabende tom.

”Der har været indbrud i nat, mens jeg holdt vagt over det kostbare metal. Jeg må være døset hen et øjeblik, og det har tyven så benyttet sig af.”

Jeg kendte godt min onkel, og jeg havde hørt ham snorke højlydt hele natten, så tyven havde haft meget let ved at stjæle metalpladen fra ham. Heldigvis havde jeg stadig den oprindelige metalplade, som var klistret fast til mit ben, og som ingen vidste, at jeg havde.

Deprimeret stod min onkel ud af sengen og gik ned for at spise et solidt morgenmåltid for at blive i bedre humør. Den eneste, der ikke deltog i morgenmåltidet, var Humphrey, som mod sædvane ikke var den første, der stod op denne morgen. Efter morgenmaden gik jeg op til hans værelse for at se, om han var syg, eller der var noget andet i vejen, men værelset var helt tomt, og sengen var urørt. Det så ud, som om Humphrey slet ikke havde været i seng om natten. Det blev mere og mere uhyggeligt. Hvem var det som forfulgte os hele tiden? Hvor var Humphrey forsvundet hen, og hvad var hans forbindelse til disse fyre? Hvem blev ved med at stjæle fra os og med hvilket formål? Der var mange ubesvarede spørgsmål, der pressede sig på, og jeg havde ikke et eneste svar på nogen af dem.

Vi besluttede os for at gå ud til minen og fortsætte vores arbejde uden Humphrey, som måske ville dukke op senere. Vi undersøgte hulen, som jeg havde fundet dagen før, for at se om der skulle være flere genstande i den, som kunne give os et fingerpeg om, hvor det sjældne metal kom fra. Men der var intet andet i hulen end skelettet af den indfødte og nogle primitive jagtredskaber, samt nogle lerkrukker med rester af fødevarer. Hvordan en primitiv indfødt for flere hundrede år siden var kommet i besiddelse af en fint forarbejdet metalplade med hieroglyffer på var noget af et mysterium. Det var helt sikkert, at de indfødte dengang ikke havde nogen redskaber til at udvinde metal fra jorden, smelte det og forarbejde det. Hvis der var ægyptiske skrifttegn på det, så kunne det kun være kommet fra Ægypten, men hvor skulle vi begynde at lede?

Dagen gik, og solen gik ned, uden at Humphrey dukkede op, eller vi hørte nyt om ham. Han var som sunket i jorden, og min onkel blev mere og mere bekymret for ham.

”Jeg er sikker på, at han er blevet bortført af nogle banditter, der vil presse penge af os,” sagde han, mens vi sad og spiste aftensmad på hotellet. ”Vi får snart et afpresningsbrev, er jeg sikker på.”

Jim og jeg kiggede på hinanden hen over bordet. Jeg tror, at vi begge to havde den samme idé om, hvad der var sket med Humphrey. Han var selvfølgelig brudt ind hos min onkel om natten og var stukket af med metalpladen, som han havde givet til sine medskyldige. Der var ingen tvivl om den sag. Det kunne kun være Humphrey, som havde stjålet metalpladen. Ingen andre vidste, at vi havde den. Men det lod slet ikke til, at den tanke faldt min onkel ind. Han stolede fuldt og fast på sin kammertjener, og han var sikker på, at der var sket noget forfærdeligt med Humphrey.

”Vi må tage ud og lede efter ham. Måske han ligger såret et eller andet sted og lider.”

Nick så dybt bekymret ud.

”Ja, det gør vi. Vi lejer en automobil eller køber en, og så kører vi rundt i omegnen og ser, om vi kan finde ham.”

Jims og mine øjne mødtes igen, men ingen af os sagde noget, da vi ikke ville gøre min onkel bekymret ved at fortælle ham om vores teori angående Humphrey.

Humphrey er forsvundet

Næste dag fik min onkel fat i en automobil, som han havde måttet købe, da ingen ville leje en til os. Vi satte os op og skulle lige til at tage af sted, da en indfødt dukkede op foran hotellet med et stykke papir i hånden.

”Mzungu, mzungu,” sagde han og rakte papiret frem mod os.

”Hvad siger han?” spurgte min onkel Jim, der sad ved siden af ham i automobilen.

”Det er swahili, og han siger, hvid mand, hvid mand”, svarede Jim, som heldigvis kendte nogle få gloser af sproget.

”Mzungu mlo teka,” gentog den indfødte og viftede med papiret.

”Han siger, hvid mand i fare, bortført,” sagde Jim til min onkel, der kiggede spørgende på ham.

Nick tog papiret fra den indfødtes hånd og lagde nogle pengestykker i den, men den indfødte forsvandt ikke. Han blev stående og ventede på, at Nick åbnede papiret og læste. Skriften var ujævn og sjusket, som om det var skrevet i hast, men der stod:

”Til Nick, bortført, Dar es Salaam, følg indfødt”

Brevet sluttede af med et stort H, som sikkert skulle stå for Humphrey.

”Der kan I se,” sagde min onkel næsten triumferende. ”Ganske som jeg sagde, er Humphrey blevet bortført af nogle banditter, og nu vil han have, at vi kommer til Dar es Salaam og befrier ham.”

”Kan vi nu være sikre på, at sedlen er fra Humphrey. Måske er det en fælde. Husk på, at Dar es Salaam ligger i det tyske Østafrika, som er underlagt den tyske Kaiser Wilhelms overherredømme. Tyskerne støtter boerne i deres kamp mod englænderne, og det siges, at de militæriske tyskere vil gøre alt for at få magten i Afrika og måske endda i Europa,” indskød Jim.

”Jeg kan genkende Humphreys skrift, og det er helt sikkert, at han er i fare. Jeg vil ikke lade en god ven i stikken,” sagde min onkel meget bestemt.

Nick kiggede på Jim og mig.

”Hvem vil tage med mig og redde Humphrey?”

Jeg sagde, at jeg selvfølgelig ville tage med min onkel Nick, selv om jeg nok kunne se, at det ville blive en lang og farefuld tur ind i et fjendtligt territorium. Jim var en anelse mere forbeholden, og han nøjedes med at love Nick, at han ville tage med til grænsen for tysk Østafrika.

Den indfødte kiggede spørgende på os, og Nick vinkede ham op bag i bilen. Bilen, som Nick havde købt, var en nyere Packard, som af en landmand var blevet ombygget til at transportere får og høns til markedet. Derfor lugtede den af dyrene, samt lå der flere af deres efterladenskaber på ladet, hvor jeg også blev nødt til at opholde mig sammen med den indfødte, da der kun var plads til to foran. Nick satte bilen i gear, og snart skrumpede vi af sted på den hullede og stenede grusvej. Den indfødte, som vi for nemheds skyld kan kalde for Kiongozi – det betyder vejviser eller leder på swahili – stod på ladet og lænede sig mod førerhuset, mens han spejdede ud i horisonten. Når Nick skulle dreje til venstre, slog han på den venstre side af førerhuset med sin knyttede hånd, og når Nick skulle dreje til højre bankede han hånden mod den højre side af førerhuset. Det larmede en del, og Nick hoppede i sædet hver gang, men det fungerede effektivt. Vi kørte hele dagen, og heldigvis havde Nick været så forudseende at tage ekstra dunke med benzin og vand med på turen, men maden havde han glemt, så vores maver rumlede snart højere end bilens motor. Kiongozi havde heldigvis noget tørret kød, som vi delte i fire lige store stykker og skyllede ned med store slurke vand. Således gik den første dag hen over den uendelige savanne, og den næste dag gik på samme måde, bortset fra at vores ven og vejviser nedlagde nogle fugle med sin bue og pil, som vi sultent huggede i os, efter de var blevet plukket og grillet over vores lejrbrål. Den tredje dag på savannen fik onkel Nick pludselig øje på et mægtigt, hvidt næsehorn, som han gerne ville kigge nærmere på. Kiongozi bankede på taget af førerhuset for at få ham til at køre i den modsatte retning af det store dyr, men selv om han advarende bankede vildere og vildere, jo tættere vi kom på

næsehornet, kørte Nick næsten helt hen til det for at studere det nærmere. Næsehornet rejste hovedet og prustede og prustede, mens det arrigt stirrede tilbage på Nick, der dog ikke tog notits af det.

I stedet råbte han til mig: ”Harry, har du nogensinde set et hvidt næsehorn så tæt på?”

”Skynd dig at køre væk, onkel,” råbte jeg. ”Kan du ikke se, at det er rasende?”

Næsehornet begyndte nu at skrabe med fødderne i jorden, som om det var ved at tage tilløb til at vædre bilen.

”Du skal ikke være bange, Harry, vi kører bare fra den,” råbte Nick overmodigt.

”Hør her, Nick, et næsehorn kan løbe næsten 50 km i timen, og denne spand kan allerhøjest køre 30 km i timen, så hvordan vil du køre fra den?” blandede Jim sig nu i samtalen.

”Ja, men så må vi hellere vende om,” sagde min onkel lidt bleg om næbbet og vendte vognen.

Men næsehornet havde ikke tænkt sig at lade os slippe så let, og da det så, at dets bytte var på vej væk, fik det fart på og løb efter os. Nick satte farten op, så vi blev nødt til at klamre os til ladet for ikke at falde af, mens bilen skrumpede hen over den ujævne jord. Efter et kort stykke tid var der ingen tvivl om, at næsehornet halede ind på os. Hvis jeg skulle sætte mine penge på, hvem der ville vinde væddeløbet, så ville jeg sætte dem på næsehornet. Næsehornet var nu så tæt på, at jeg kunne høre det pruste og tydeligt se dets små sorte øjne, der var fast rettet på målet foran det – og målet foran det var os. Jeg lukkede øjnene og bad Vorherre om at sende englen Gabriel ned til os med sit flammesværd og redde os fra det morderiske, hvide næsehorn, men der skete intet i den retning. Jeg åbnede øjnene forsigtigt på klem, da jeg i stedet for at høre et højt brag, hørte høje råk. Det syn, der mødte mig, fik mig til at spærre øjnene op på vid gab. Jeg så Jim løbe rundt om næsehornet med sin røde skjorte i hånden, samtidig med han vinkede frem og tilbage med den lige foran dyrets øjne. Næsehornet var forvirret stoppet helt op og prøvede sikkert at finde ud af, hvad der foregik. Øjensynligt havde det aldrig set en spansk matador før, ej heller havde det deltaget i en tyrefægtning før. Det var lige præcis, hvad Jim foretog sig med næsehornet: han brugte sin skjorte som en

tyrefægters muleta og gjorde nogle elegante undvigemanøvrer, mens næsehornet fulgte efter ham som en tyr i en spansk arena. Det var et kosteligt syn at se Jim optræde som en ægte tyrefægter og trække næsehornet rundt ved næsen så at sige. Således blev Jim ved med at danse elegant rundt om næsehornet et godt stykke tid, og efterhånden blev næsehornet træt af, at dets udfald mod Jims røde skjorte ikke bar frugt, så det vendte fnysende ryggen til ham, løftede halen og besørgede et mindre bjerg af fækalier, inden det skuffet traskede af igen.

Jim satte sig roligt ind i bilen igen til min rystede onkel og sagde nonchalant: ”Skal vi så se at komme videre. Og De skal ikke finde flere næsehorn til mig i dag. Et om dagen er nok.”

Så skubbede han hatten ned over øjnene, lænede sig tilbage og faldt i søvn.

Jeg tror ikke, at nogen spansk matador kunne have gjort Jim dette kunststykke efter. Aldrig havde jeg set en så smuk og graciøs faena, som den Jim udførte denne eftermiddag. Efter denne oplevelse fik vi et par smukke dage på savannen, hvor vi kun skulle ud og skubbe bilen et par gange op ad bakke. Nick holdt sig i skindet og fulgte omhyggeligt Kiongozis bank i taget, men alle gode ting får en ende, og pludseligt stod vi over for en bred, brusende flod, som vi skulle over. Nu var gode råd dyre, og vi stod alle ud af automobilen for at finde ud af, hvordan vi kunne få både bilen og os selv over floden. Ifølge Kiongozi var der ikke noget vadested i nærheden, så bilen skulle sejles over floden, og igen var det onkel Nick som med sit lyse hoved løste problemet.

”Hør her, vi finder nogle stærke træstammer og binder dem fast til bilen, så den kan flyde over floden,” sagde han triumferende, indtil han kom i tanke om, at vi ikke havde nogen save og økser med i bilen. Han kiggede sig om ved bredden for at finde nogle træstammer, som allerede lå og flød i vandet.

”Se der, Harry,” sagde han og pegede på en næsten 3 meter lang træstamme, der lå lidt længere oppe ad floden. ”Hent den træstamme derhenne, så leder jeg efter nogle flere.”

Jeg gik hen til træstammen, og skulle lige til at tage fat i den, da ”træstammen” pludseligt smækkede gabet op og blottede næsten firs sylespidse tænder i et sultent grin. Nu kunne jeg tydelig se, at

det, som min onkel troede, var en træstamme, faktisk var en sulten krokodille, der havde udset mig til at være sin aftensmad. Jeg trådte et skridt baglæns i bar forskrækkelse, men faldt over en gren. Nu lå jeg forsvarsløs på jorden, mens krokodillen næsten ikke kunne vente med at stille sin sult på mine magre lemmer. Jeg begyndte at tænke på, hvordan det måtte være at blive spist af en krokodille. Jeg tror ikke, at min far og mor havde regnet med, at det ville blive deres søns skæbne, dengang de satte mig i verden. Hvem kunne gætte på, at en dreng født og opvokset i England, skulle ende i maven på en sulten krokodille i Sydafrika. Intet kunne redde mig nu, ikke engang min fjollede onkel, som ubehjælpsomt kom løbende med en donkraft i hånden for at slå krokodillen i hovedet. Heller ikke Jim, som ikke kunne lave tyrefægtning med en krokodille, og Kiongozis pile kunne ikke skyde igennem krokodillens tykke panser. Intet i hele verden kunne redde mig, og jeg sagde farvel til verden endnu engang. Krokodillen udsøgte sig delikat stykke på min krop og bed hårdt til om mit venstre ben. Der lød et højt metallisk *klong*, da den smækkede kæberne hårdt sammen om benet, og straks begyndte de knækkede tænder at rasle ud af munden på dyret. Den havde uheldigvis for den selv og heldigvis for mig bidt sig fast i den metalplade, som jeg havde sat fast om benet, for den ikke skulle blive væk. Forskrækket trak den sig tilbage med sit ødelagte gebis, og nu dukkede min onkel op med donkraften, som han bankede ned i hovedet på krokodillen, der snart indså, at overmagten nok var for stor og kastede sig ud i floden for at slippe væk. Da jeg var kommet mig lidt over forskrækkelsen og havde forklaret for de andre, hvordan det kunne være, at mit venstre ben tilsyneladende var så jernhårdt, at krokodillen knækkede sine tænder på det, fortsatte vi med at lede efter træstammer, som vi kunne binde rundt om bilen. Efter nogle timers hårdt arbejde vovede vi endeligt at skubbe bilen ud i vandet, men kun for at opdage, at floden slet ikke var så dyb, der hvor vi skulle over. Vandet gik mig faktisk til kun omkring hagen, når jeg stod midt i floden, så det havde slet ikke været nødvendigt at pakke automobilen ind i grene og træstammer, men festlig så den ud med alt sit løvhang og alle sine blade – som en slags juletræ uden lys. Angående metalpladen, så var onkel Nick synligt oplivet over, at den metalplade, som han havde troet, at vi havde mistet, var i sikkerhed hos mig, og han forlangte slet ikke, at jeg skulle levere den tilbage til ham igen til opbevaring. Jeg tror nu heller ikke, at jeg

havde føjet ham, da han havde en lang forhistorie med at miste alle de ting, som han skulle passe på.

Da vi var kommet over floden, måtte vi bane en vej til automobilen gennem et næsten ufremkommeligt vildnis, hvilket ikke var helt let, men ifølge vores guide, så nærmede vi os grænsen til tysk Østafrika, og vi måtte derfor være ekstra forsigtige. Til sidst fik vi arbejdet os gennem vildniset, og vi satte os udmattede op i automobilen for at lade vores trætte legemer transportere videre. Nick satte begejstret bilen i gear, og den sprang energisk frem for dog kun at punktere med et ordentligt knald på det højre forhjul. Punkteringen var så kraftig, at guiden faldt ned fra ladet af bar befipelse, og jeg fik en slurk vand i den gale hals. Ærgerlig over uheldet kravlede Nick besværligt ud af førerhuset igen og tog skaden i øjesyn. Så slæbte han donkraften frem, stillede den på et solidt underlag og begyndte at hæve bilen op. Heldigvis fulgte der lappegrej og en ekstra slange med værktøjssættet, så det var bare at skifte slangen og komme videre. Dækket kom af, slangen blev hevet ud og taget i øjesyn. Der var et kæmpehul i slangen, så den måtte skiftes. Imens alt dette foregik, havde næsten halvtreds bavianer samlet sig omkring os. Under stor larm og skral kom de nærmere og nærmere. Åbenbart havde vi trængt os ind på deres territorium. De kastede småsten og grene efter os, samtidig med de gjorde nogle aggressive udfald og i det hele taget opførte sig temmelig fjendtligt. Onkel Nick havde lagt den nye slange ved siden af sig for at have den parat til at putte i dækket, men pludselig sprang en stor, sort bavian frem, greb slangen, og flygtede op i et højt træ med den til Nicks store forbløffelse.

”Kom så tilbage med den slange, din lille tyveknægt,” råbte han til bavianen og truede den med en knyttet næve.

Men bavianen kravlede bare højere op i træet og skar ansigter af ham, mens den efterbede min onkels truende hånd.

”Kom så herved,” forsøgte min onkel sig i et lidt venligere tonefald og udsendte lokkende signaler.

”Du får en stor klase bananer,” prøvede han forgæves at lokke bavianen, som bare fortsatte med at skære ansigter og klø sig i bagdelen.

De andre bavianer hoppede og hujede rundt om bilen, og nogle af de mest modige sprang op og ned på ladet.

Jim sprang op på ladet, åbnede en af de store skabskufferter og tog min onkels dejlige, dyre Homburg hatte ud sammen med en enkelt Borsalino.

”Hvad skal De med mine dyre hatte,” råbte min onkel forfærdet.

”Jeg synes, at aberne skal have lidt andet at lege med end vores dyrebare slange,” svarede han uden at komme ind på, hvorfor det netop var min onkels bedste hatte, som de skulle lege med.

Så tog Jim en hat i hånden og kastede den op til aben, der sad og klamrede sig til vores dyrebare bilslange. Bavianen kiggede uinteressert på hatten, som i stedet blev grebet i flugten af en anden bavian, der fandt denne form for hovedbeklædning spændende. Med hatten i hånden flygtede bavianen langt væk fra sine kammerater for at undersøge, hvad det var for noget. Den slikkede først på Homburg hatten og trykkede den lidt her og der. Så satte den sig oven på den, og til sidst fandt den ud af at tage hatten på hovedet. Hvis man aldrig har set det før, så er det et absolut kosteligt syn at se en bavian med en Homburg hat på hovedet. Selv om situationen var alvorlig – omringet som vi var af aggressive bavianer, der havde stjålet vores eneste brugbare bilslange – så kunne jeg ikke lade være med at le højt af bavianen, der sad højt oppe i et træ med en kostbar Homburg hat på hovedet og lignede en diplomat fra et fremmed land.

Min onkel, der havde svært ved at se det morsomme i situationen, råbte vredt: ”Nu kaster De ikke flere af mine kostbare hatte op til de aber.”

Jim lod sig dog ikke mærke med noget, men kastede nu en grå flot Homburg hat med en lille fjer op i luften i retning af bavianen, der havde vores bilslange. Endnu en gang kastede en anden bavian fra abeflokken sig ud i luften og greb fat i den flotte, grå hat. Da den allerede havde lært fra den forrige bavian, at hatte skal sidde på hovedet, så satte denne bavian omgående den grå hat på snur og hoppede rundt blandt de andre for at prale med sin nyerhvervelse. Hatten blev passende beundret og snart gik den på tur fra den ene til den anden, da de åbenbart alle ville prøve at have en hat på hovedet.

”Lad os så prøve med Borsalinoen,” sagde Jim og kastede min onkels elegante, beige Borsalino lige så højt op i luften, som han kunne, og i retning af den tyvagtige bavian, som stadig havde vores bilslange. Og minsandten om bavianen ikke sprang ud i luften efter den og tabte bilslangen ned på jorden.

”Den abe har en god smag, den ventede bare på, at jeg kastede Borsalinoen,” lo Jim højt til min onkel, som ikke kunne lade være med at smile denne gang.

Hurtigt samlede Nick slangen op fra jorden og fik den stoppet ind i dækket, inden aberne fik den idé at stjæle den igen. Bavianerne var nu stærkt optaget af deres hatte, og vi skyndte os at få startet bilen og komme væk, inden de mistede interessen for hattene, som nu var blevet en del medtaget under abernes modeshow.

Uden at være klar over det, havde vi krydset grænsen mellem det engelske Sydafrika og det tyske Østafrika, og vi befandt os nu langt inde på tysk territorium. Bilen skrumpede videre gennem den udstrakte bush, og vi nærmede os kun de spredte landsbyer, når vi var sultne og tørstige. Benzinen var ved at slippe op og for at spare på de dyrebare dråber, købte min onkel nogle æsler på vejen, som vi spændte for vognen, så de kunne trække os på de mere lige strækninger. Efter omkring en uges rejse på denne måde nåede vi til en landsby, som vækkede vores guides genkendelsesglæde.

”Luhota, Luhota,” råbte han og jeg troede straks, at det var et ord på swahili, men fik dog hurtigt opklaret, at det var navnet på guidens landsby, som vi nu var kommet til.

Hehe krigerne

I byen Luhota og omegnen boede Wahehe eller Hehe folket, som de også blev kaldt. Hehe folket var meget utilfredse med det tyske overherredømme, og de havde gjort oprør mod dem flere gange, men desværre med det resultat, at deres berømte høvding Mkwawa under deres sidste oprør, blev besejret af den tyske hær og begik selvmord ved at skyde sig i hovedet. En makaber detalje var, at tyskerne skar hovedet af ham for at sende det til Berlin som bevis på, at han ikke ville volde dem flere problemer. Dette hoved ville disse Hehe krigere nu gerne have igen, og de mente, at det stadig befandt sig i Dar es Salaam, hvor det skulle sendes med skib til Tyskland. Vores guide mente, at vi kunne slå to fluer med et smæk. De ville tage med os til Dar es Salaam og hjælpe os med at befri Humphrey, og vi skulle så hjælpe dem med at få fat i hovedet af deres elskede høvding Mkwawa igen, så han kunne hvile i fred uden, at hans ånd skulle gå igen om natten. Efter at automobilen var blevet behørigt velsignet af den lokale heksedoktor med kyllingeblood, fjer og flere liter helligt vand, som skulle gøre den usynlig for fjenden, begav vi os ud på den lange vej til Dar es Salaam. Bilen var tungt læsset med 20 Hehe krigere i fuld krigsmaling med spyd, buer og pile, samt et tysk maskingevær med tilhørende ammunition, som var blevet erobret fra tyskerne under det sidste angreb, og som vi skulle betjene, mens krigerne angreb fængslet i Dar es Salaam. De stakkels æsler hev og prustedede for at trække læsset, mens min onkel nu og da startede bilen for at gøre arbejdet lettere for dem. Denne ejendommelige procession nærmede sig nu Dar es Salaam og efter nogle ugers dagsrejse, hvor vi hovedsageligt rejste om natten for at undgå at blive opdaget, nåede vi frem til byens udkant. På en bakke med udsyn over byen og med en stærk kikkert udforskede min onkel og Jim byen for at se, hvor de tyske tropper befandt sig, og hvordan vi lettest kunne komme frem til fængslet for at befri Humphrey og Mkwawas hoved. Selve fængslet lå i nærheden af den tyske garnison i Kaiserstrasse, der befandt sig i nærheden af havnen, hvor der

regelmæssigt gik skibe tilbage til Tyskland med sisal, bomuld, gummi, kaffe og altså også Humphrey og høvding Mkwawas hoved. Spørgsmålet var kun om Humphrey stadig sad og ventede på skibsløjlighed i fængslet, eller om han allerede befandt sig i en skummel kælder i Berlin på vand og brød. Det ville vi først finde ud af, når vi stormede fængslet sammen med de tapre Hehe krigere.

Sammen med vores guide og med Jim som tolk, blev vi enige om at storme fængslet allerede næste aften, da der ikke var nogen tid at spille, og jo længere vi gemte os uden for byen, desto større chance var der for at blive opdaget af de tyske patruljer, som konstant bevægede sig rundt i omegnen. Maskingeværet blev sat op og ladet, og det blev Jim, som fik til opgave at betjene det, mens min onkel skulle køre flugtbilen, når vi skulle væk fra fængslet i en fart. Jeg fik at vide, at jeg bare skulle dukke hovedet og lade være med at gå i vejen. Noget, som passede mig ganske fortrinligt, eftersom jeg ikke havde noget ønske om at risikere liv og lemmer mere end højst nødvendigt. Turen igennem den mørkelagte by gik uden problemer. Tyskerne havde ikke nogen patruljer ude om natten, da der var forholdsvis roligt i byen nu, efter at oprøret var blevet slået ned. Snart stod vi foran fængselsporten, som var en massiv trædør med et lille glughul, så man indefra kunne se, hvem der stod udenfor, inden man åbnede porten.

”Hvordan mon vi kommer ind?” sagde Nick henvendt til Jim, som også studerede den tunge port.

”Ja, det bliver ikke en nem opgave,” svarede Jim og kløede sig i nakken. ”Hvis vi skyder på porten med maskingeværet, så laver vi alt for meget larm.”

”Vi kunne måske ringe på og lade som om, at vi var nogle turister, der var gået vild?” foreslog Nick.

Jim rystede på hovedet.

”Nej, den idé duer ikke rigtigt.”

Jim traskede lidt rundt uden for porten og fængslet, mens han sparkede til de ting, som lå og flød på gaden. Man kunne ligefrem høre, hvordan hans hjerne arbejdede med problemet. Hans fod ramte en tom flaske, som klirrede hen ad gaden, og hans ansigt lyste op.

”Jeg har det,” udbød han. ”Saml alle de tomme flasker op, som I kan finde, og giv dem til mig.”

Nick kiggede forbavset på ham.

”Er det mon det rigtige tidspunkt at lede efter noget at drikke?”

”Vi skal ikke drikke, vi skal bruge dem som ammunition!” sagde Jim.

Min onkel forstod stadig ikke et muk af det hele, men begyndte godvilligt at lede efter tomme flasker, som åbenbart flød overalt. Snart lå der et mindre bjerg af tomme flasker ved Jims fødder.

”Nu kommer vi benzin og olie i nogle af dem sammen med en klud vædet med benzin. Så har vi nogle brandbomber, der kan dække vores tilbagetog.”

Brandbomberne blev hurtigt fabrikeret og gjort klar til brug. Så tog Jim en af de helt tomme flasker og kastede den over fængselsmuren. Flasken faldt klirrende til jorden og gik i stykker inde i fængslet. Vi lyttede opmærksomt, men der kom ingen reaktion. Så tog Jim en flaske mere og kastede den over muren. Nu lød der nogle lyde inde fra fængslet, som om nogle af de sovende vagter begyndte at røre på sig. Jim tog to flasker mere og kastede dem mod fængslet, og nu råbte nogle vagter inde fra fængslet, at han skulle holde op med at kaste tomme flasker på fængslet, ellers ville de komme ud og ordne ham. Som Jim håbede, så troede vagterne sikkert, at det var en eller flere fulderikker, som syntes, det var sjovt at smide tomme flasker på fængslet for at drille vagterne. Jim tog fire flasker denne gang og smed dem en efter en hårdt mod fængselsmuren, så de larmede mest muligt. Resultatet udeblev heller ikke: snart hørte man en tung slå blive slået til siden og en knagende støj, da porten blev åbnet på vid gab. Gennem porten kom tre sorte fængselsbetjente løbende ud med kniplerne højt hævet for at gå til angreb på den irriterende fulderik, som ikke ville lade dem sove i fred og ro på deres vagt. De tre negre stoppede dog brat, da de fik øje på vores bil med maskingeværet klar til skud og vores tyve blodtørstige krigere i fuld krigsmaling med buer og spyd klar til kamp. De vendte om uden et ord og benede tilbage mod porten for at komme i sikkerhed, men det var selvfølgelig alt for sent. Uden en lyd blev de hurtigt væltet omkuld og bundet, så de ikke kunne røre sig. Nu løb vi og vores Hehe krigere ind i fængslet for at

gennem søge det og finde Humphrey. Jim fandt fængselsnøglerne og efterhånden, som vi kom igennem fængslet, åbnede vi alle cellerne og lukkede fangerne ud, som uden et ord til tak hurtigt forsvandt gennem fængselsporten og ud i friheden. I en af de sidste celler fandt vi endelig Humphrey, som var i en forfærdelig tilstand. Hans tøj var laset, og han havde tabt mindst 15 kilo, siden jeg havde set ham sidst.

”Åh, hvor dejligt at se jer,” sagde Humphrey og kastede sig om halsen på min onkel.

Nick krammede forsigtigt den beskidte og ildelugtende Humphrey.

”Ja, ja, ja,” sagde han og klappede Humphrey trøstende på ryggen.

”Nå, lad os så se at komme væk i en fart,” råbte Jim og trak i Humphrey og Nick.

”Nej, vi skal have Beatrice med os,” protesterede Humphrey og rev sig løs.

Han løb ned af rækken med celler og råbte: ”Beatrice, Beatrice erwachen!”

Et blegt kvindeansigt med langt lyst hår dukkede op i en celle, og hun smilede, da hun så Humphrey komme løbende ned mod sig med fængselsnøglerne i hånden. Hurtigt fik Humphrey åbnet celledøren og hevet hende ud. Hun så ud til at være i tyverne som Jim og en temmelig pæn pige bortset fra, at hun så meget tynd og bleg ud i fængslets kolde lys.

”Beatrice er en af mine gode venner, så hende kan vi ikke forlade,” forklarede Humphrey og trak hende hen mod fængselsporten.

Snart sad vi fem mennesker i bilen og kørte så hurtigt, som vi kunne ud af byen. Hehe krigerne kunne vi ikke tage med os, og de var for øvrigt også travlt beskæftiget med at lede bygningen igennem for andre tilfangetagne Hehe krigere og deres høvdinges afskårne hoved. Vi kørte hele natten for at komme så langt væk fra Dar es Salaam og tyskernes hovedkvarter som muligt. Situationen var ret farlig, da vi umuligt kunne bekæmpe hele den tyske hær, hvis de kom på sporet af os. Vi kunne selvfølgelig sætte os kraftigt til

modstand med vores maskingevær og hjemmelavede benzinbomber, men der var ingen tvivl om hvem, der i sidste omgang ville vinde kampen, så det var bedst at flygte så langt væk, som vi kunne, inden tyskerne optog jagten på os. Da morgengryet brød frem fandt vi et tæt krat, hvor vi kunne gemme automobilen og hvile os, indtil det blev mørkt igen. Imens var vi selvfølgelig spændt på at høre Humphreys historie om, hvordan han var blevet bortført, og hvem den mystiske Beatrice var, som vi absolut skulle have med.

Onkel var den første, som brød tavsheden, da vi havde slået lejrtelt og fået lidt at spise.

”Humphrey, øh, hm..”

Nick rømmede sig, men blev afbrudt af Humphrey.

”Ja, jeg ved nok, at jeg skylder jer alle sammen en forklaring,” brød Humphrey ind.

Vi kiggede alle spændt på ham.

”Jeg har ikke været helt ærlig over for dig, Nick,” sagde han og kiggede direkte på min onkel.

”Jeg hedder rigtigt Heinrich Fried, og min familie bor i Tyskland. Min mor er engelsk, og hun rejste til Tyskland omkring 1860, hvor hun mødte min tyske far og senere blev gravid med mig. Min far blev indkaldt til hæren og faldt ved Metz i Frankrig under den fransk-tyske krig. Derefter tog min fars tyske familie sig af min mor og mig, og jeg voksede op i Tyskland, hvor jeg lærte at tale både engelsk og tysk flydende. Senere tog jeg til England, hvor jeg besøgte min mors familie og ændrede mit fornavn til Humphrey. Min gamle mor bor stadig i Tyskland, og den tyske kejser Wilhelms spioner, tvang mig til at spionere for dem i England, da de ellers ville sætte min gamle mor i fængsel. Som du ved, Nick, så har jeg altid haft en svaghed for hestevæddeløb, og den svaghed udnyttede de også. De lånte mig masser af tyske mark til at spille for, og inden jeg så mig om, så havde jeg en gæld på mange tusinder mark til dem, som de forlangte, at jeg skulle betale tilbage. Så jeg spionerede for dem, og da jeg hørte om den alternative energi, som du forskede i, så rapporterede jeg det til dem. De ville så have, at jeg stjal det kostbare metal fra dig, men jeg fortalte dem, at jeg ikke ville være med mere, og at de ikke måtte skade hverken master Harry eller

Dem, sir Nick. I New York forsøgte de så at slå mig og master Harry ihjel ved at køre os ned, og jeg havde igen et opgør med dem i toget til Transvaal, hvor de også forfulgte os. Da vi havde fundet metalpladen med hieroglyfferne, tvang de mig til at stjæle den, ved at true mig med, at de ville skyde både master Harry og Dem, sir Nick, hvis jeg ikke stjal metalpladen til dem. Jeg tog metalpladen fra skuffen i natbordet og gik udenfor hotellet for at give den til dem og for at fortælle dem, at de nu skulle lade os være i fred, men de bedøvede mig og bortførte mig til Dar es Salaam. På vejen dertil fik jeg heldigvis lejlighed til at skrive en kort besked, som jeg fik en indfødt til at give videre.”

Humphrey eller Heinrich holdt inde med sin talestrøm og kiggede på os med bedrøvede øjne.

Jeg tror, at hans historie rørte os alle, og vi tænkte alle på hans gamle mor, som nu måske risikerede at komme i fængsel, fordi hendes søn havde båret sig ufornuftigt ad.

”Ja, ja, hm, hm,” rømmede min onkel sig. ”Så taler vi ikke mere om den sag.”

”Men jeg er nu blevet nysgerrig med hensyn til den unge dame, måske Humphrey kan forklare noget om hende.”

Jim nikkede i retning af Beatrice, som sad lidt derfra ved bålet og prøvede at tørre noget tøj, som hun havde vasket.

”Beatrice og jeg mødtes i fængslet i Dar es Salaam, hvor hun var blevet tilbageholdt af de tyske agenter, fordi hun var den eneste, som kunne tyde hieroglyfferne på den metalplade, som Harry fandt i Nicks guldmine. Hun er blandt andet uddannet som ægyptolog ved universitetet i Leipzig, hvor hun også har studeret afrikansk etnologi, og det var derfor, hun befandt sig i Afrika. Da hun ville rejse tilbage til Tyskland efter sin studietur, blev hun mod sin vilje tilbageholdt af agenterne, som ville have hende til at hjælpe med at finde ud af, hvor det sjældne metal kom fra.”

Nick vågnede helt op, da han hørte, at Beatrice kunne tyde de sjældne tegn på pladen, som jeg havde fundet i guldminen.

”Jamen, så er det jo lige hende, som vi har brug for,” udbrød han.

”De glemmer vist, at tyskerne har metalpladen,” indskød Jim.

Nick så pludselig meget skuffet ud.

”Jamen, jeg har en tegning af den og tegnene på den,” sagde jeg og tog tegningen frem fra sit gemmested.

”Beatrice, kom mal her!” kaldte Humphrey, der så en chance til at gøre noget af skaden god igen.

Beatrice kom hen til os og tog imod tegningen, som jeg rakte frem mod hende. Det viste sig, at hun talte et rimeligt forståeligt engelsk, så det blev ikke nødvendigt at bruge Humphrey som tolk.

”Jeg har set disse tegn før,” sagde hun, da hun havde studeret tegningen.

”De tyske politiagenter, viste mig en metalplade med disse tegn på og ville have mig til at sige, hvad de betød.”

Hun pegede på det første tegn.

”Det første tegn betyder Ta-netjer eller Guds land, som ægypterne kaldte landet syd og sydøst for Ægypten. Her var landet Nubien eller kongeriget Kush. Det næste tegn er et tegn for deres konge Awawa, men jeg kan se, at der under dette tegn er et navn på en tidligere konge.”

”Hvornår regerede denne konge Awawa?” spurgte jeg nysgerrigt.

”Man mener, at kong Awawa regerede over kongeriget Kush for omkring 4.000 år siden. Altså omkring 2.000 år før vores tidsregning.”

”Men De mener altså, at der står navnet på en endnu ældre konge under hieroglyffen for kong Awawa?” spurgte jeg.

”Ja, jeg kan se, at denne hieroglyf er slået oven i den anden, som jeg ikke kan læse.”

Hun studerede tegnene igen.

”De sidste tegn er en stedangivelse, og jeg tror, at det er navnet på byen Meroë, der er en ældgammel by, som ligger på Nilens østlige bred omkring 200 km nordøst for Khartoum. Byen var hovedstad for kongeriget Kush i adskillige hundreder af år.”

Hun rakte papiret tilbage til mig igen og lænede sig træt tilbage.

Vi kiggede alle på Nick for at høre, hvad han havde at sige til denne historie.

”Jeg mener helt sikkert, at vi skal fortsætte til denne by Meroë, for det må være derfra, at dette sjældne metal kommer,” kom det fra ham uden tøven.

Jim, som efterhånden var kommet langt ud af kurs fra sin oprindelige søgen efter guld i Transvaal, indskød: ”Jeg vil følges med jer ud af tysk Østafrika, men så skal I heller ikke regne med mig mere. Jeg kom kun herud for at finde guld og indtil nu, har jeg ikke fundet andet end et gammelt stykke blik og været i livsfare adskillige gange.”

Min onkel kiggede på sin kammertjener, eftersom han regnede med, at jeg bare ville følge ham i tykt og tyndt.

”Jeg tager med, hvorhen jeres rejse fører,” sagde Humphrey uden tøven.

”Jeg tager med til Meroë,” sagde Beatrice som svar på min onkels spørgende blik.

”Ja, men så er sagen i orden,” sagde Nick og bredte et landkort ud.

”Jeg foreslår, at vi lægger en rute til Victoriasøen eller Nalubaale. Derfra kan vi følge den hvide Nil op til Khartoum, som ligger der, hvor den hvide Nil og blå Nil mødes. Fra Khartoum sejler vi videre mod Ægypten til Meroë, hvor vi kan begynde på vores eftersøgning efter dette metal,” sagde min onkel og slog på mit venstre ben, hvor metalpladen fra Edison stadig sad skjult.

Da denne beslutning var truffet, lagde vi os alle ned for at hvile os til aftenens og nattens anstrengende rejse. Da mørket faldt på, gjorde vi os klar til at tage af sted igen, men jo længere væk vi kom fra Dar es Salaam, des mere var vi i sikkerhed for de tyske soldater, som var alt for få til effektivt at kunne kontrollere hele tysk Østafrika.

”Pokkers også,” udbrød Nick, da han prøvede at starte bilen for, at vi kunne komme videre. ”Batteriet er helt dødt, vi har brugt al strømmen.”

Han stod ud af bilen og lukkede kølerhjelm op, så han og Jim kunne stikke hovedet ned og se, hvad der kunne gøres.

”Nej, der er ikke mere strøm på batteriet,” sagde Jim, efter at de havde undersøgt, om der var nogle løse forbindelser.

”Så bliver vi nødt til at få fat i en kærre eller gå,” sagde Nick og klaskede skuffet kølerhjelm i igen.

”Vent lige et øjeblik,” brød jeg ivrigt ind. ”Hvad med at prøve vores metalplade i batteriet, ligesom Edison gjorde.”

”Jo, det var måske en idé,” sagde Nick og lavede helt op ved tanken.

Jeg fjernede metalpladen fra mit ben, og vi forbandt den hurtigt mellem polerne. Så satte Nick sig ind igen for at starte automobilen, og som forventet startede den med det samme.

”Hop så op, næste stop Victoriasøen,” råbte han optimistisk og snart gik det af sted over den afrikanske savanne med os alle fem ombord.

Flugten gennem Afrika

Vi blev ved med at rejse om natten og sove om dagen, da vi endnu ikke følte os sikre på, at vi var kommet langt nok væk fra tyskernes interesseområde. Det var lidt farligt at rejse på denne måde, da det var svært at se de afrikanske rovdyr, som jagede om natten, og vi kunne også let køre galt og ødelægge en aksel eller lignende. Men heldet var med os og efter at have indtaget adskillige måltider i afsidesliggende landsbyer, kom vi frem til Victoriasøen eller Ukerewe, som araberne havde døbt den efter dens største ø. Søen er rent ud fascinerende. Den er så stor, at man ikke kan se over til den anden bred, og Nick fortalte mig, at den var næsten 70.000 km² stor eller omkring halvdelen af Englands størrelse. Det er verdens næststørste ferskvandssø, og det var her Nilen havde sit udspring.

Onkel Nick kaldte os sammen til et møde ved søens østlige bred, hvor vi nu befandt os i en landsby ved navn Musoma.

”Ja, mine venner, så er vi nået frem til Victoriasøen, og næste trin er at få fat i en skibslejlighed til Jinja, hvor vi kan fortsætte vores sejlads op ad Nilen.”

”Ja, så er det her, hvor jeg forlader jer,” sagde Jim.

”Jim, jeg vil bare fortælle dig, at dette metal faktisk er mere værdifuldt end guld.”

Nick tog metalpladen frem, som vi havde fjernet fra batteriet igen.

”Dette metal bliver verdens nye brændstof, og det er så vidt vi ved et evighedsbrændstof,” fortsatte Nick. ”Den, som har dette metal, har nøglen til verdens økonomi, og alle andre lande vil være afhængige af dem. Det ved både tyskerne og vi. Det er derfor de forfølger os så ihærdigt. Selv guld og diamanter vil være værdiløse i forhold til dette enestående metal. Tænk lidt over det.”

Min onkel kiggede forventningsfuldt på Jim.

”O.k.,” sagde Jim efter et øjeblikks betænkningstid. ”Jeg tager med jer op langs Nilen til Meroë, hvor metallet skulle være, men hvis der ikke er noget at finde der, så vender jeg tilbage til guldminerne i Sydafrika.”

”Det er en aftale,” sagde Nick og rakte hånden frem mod Jim, som tog den og trykkede den.

Det faldt stadig ikke min onkel ind, at jeg måske godt kunne tænke mig at komme tilbage til Kentwell Hall i Suffolk, hvor jeg kunne gemme mig blandt mine bøger. Han havde højt og helligt lovet min far og mor at passe på mig, men indtil nu havde han kun udsat mig for det ene farefulde eventyr efter andet. Da vi alle nu var enige om at følge min onkel til helvede og tilbage igen, gik vi til ro for at få noget hvile, inden vi skulle begive os ud på denne enorme indlandssø.

Næste morgen kontaktede vi de indfødte for at finde en skipper, som var villig til at sejle os over søen, og det viste sig, at der var en skibsforbindelse mellem Musoma og Bukoba på den modsatte bred. Derfra kunne vi så komme videre til Jinja, hvor den egentlige rejse op af Nilen så kunne begynde. Da båden fra Bukoba ankom nogle dage senere, gav Nick sig til at forhandle med skipperen på skuden, som i virkeligheden var en ombygget fiskerbåd, om fem billetter fra Musoma til Bukoba. Hele historien endte med, at fiskerskipperen fik vores brugte bil og 50 pund sterling i bytte mod, at vi fem fik lov til at sejle med ham tværs over Victoriasøen. Alt i alt en god handel for vores skipper, men det var sælgers marked, så fiskerskipperen bestemte prisen, og det var han godt klar over. Sejlturen over søen fra Musoma til Bukoba ville tage omkring 6 timer, og derefter ville det yderligere tage 3-4 timer til Jinja – altså omkring en dagsrejse for at nå frem til vores mål. Rejsen var meget behagelig og afslappende, når man sammenligner det med vores tidligere rejseoplevelser. Jeg nød den friske, lune luft ude på søen, lukkede øjnene og slappede fuldstændig af. Søen var helt rolig og kun skrigene fra fuglene, der fulgte os, nåede mine ører. I Jinja fik vi fat i en indfødt med en stor kano, som lovede at ro os op til Ripon Falls, som er et kolossalt vandfald, der er umuligt at passere i kano. Ved Ripon Falls skulle vi gå uden om vandfaldet og tilbage til Nilen igen, hvor vi så kunne leje en ny kanofører, som skulle sejle os til Kyoga søen og videre

gennem Victoria Nilen til Albert søen, hvor turen så ville fortsætte ad Albert Nilen, som man kaldte den.

Sejlturen til Ripon Falls gik i rask fart gennem en brusende Nil, der havde mange små strømhvirvler, hvor man skulle holde sig godt fast for ikke at falde ud af båden og ned til krokodillerne, som bare lå og ventede på en lækkerbisk. Ved nogle af de værste vandfald måtte den indfødte lægge ind til bredden, og vi blev så nødt til at trække båden videre, indtil strømmen blev roligere, og vi kunne fortsætte igen. Men alt i alt var turen til Ripon Falls nogenlunde smertefri bortset fra, at jeg blev overfaldet af myg på vejen, der åbenbart betragtede mig som en delikatesse, som de kunne lave et festmåltid på. Den indfødte lo opmuntrende til mig med sine hvide tænder, da jeg flaksede rundt med armene i en vanvittig can-can for at holde myggene væk fra mit sarte legeme. Mærkelig nok fandt myggene ikke hans blod særligt tiltrækkende, fordi der ikke var en eneste myg, som koncentrerede sig om ham. Onkel Nick faldt med det samme i søvn, så han blev ikke generet af myggene, bortset fra da en af dem kravlede op i næsen på ham og fik ham til at vågne med et nys. Jim, Beatrice og Humphrey gemte sig under et tæppe og så ikke meget af sejlturen ned ad Nilen. Ved Ripon Falls betalte Nick den indfødte, og vi begyndte på den stejle opstigning ved siden af det brusende vandfald, som faldt frit mange meter ned med en kraftig torden. Det var første gang, jeg oplevede et vandfald af den størrelsesorden, så jeg næsten berusede mig i synet, og det var lige før, at jeg kunne tilgive min onkel Nick de strabadser, som han havde påført mig på denne tur.

Efter en anstrengende tur op af bjerget, gik vi på jagt efter en ny kanofører, som ville være dumdrstig nok til at tage os videre til Kyoga søen. Med penge og gode ord, fik Nick overtalt en lokal indfødt med en kano til at sejle os videre, og endnu engang gik turen videre langs den brusende og urolige Nil flod. Den nye kanofører virkede mindre rutineret end den første, som havde sejlet os fra Jinja til Ripon Falls. Og da vi allermindst ventede det, kom vi ind i en kraftig strømhvirvel, der uden varsel vendte bunden i vejret på båden og kastede os ud i den brusende flod. Heldigvis kunne vi alle svømme, og med et par solide svømmetag fik vi alle reddet os i land på bredden, mens båden desværre gik tabt sammen med den indfødte, der forsvandt ned ad floden i vild fart i de skummende vandmasser. Nu sad vi pludselig midt i et mennesketomt område i

vores pjaskvåde tøj. Heldigvis tørrede vores tøj hurtigt, da temperaturen var omkring 40 grader, og vi begyndte at følge retningen af floden til fods, da vi regnede med at nå frem til beboede egne snart.